LOSSE NUMMERS f 0,35
Abonnementsprijs:
per week f 2,00
per maand f 8,65
per kwartaal f 25,95
Studenten
per kwartaal f 13,00
Postgiro 246337
Gem. Giro W 5607

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND

Directeur: J. Geerligs
Redactie en administratie
Keizersgracht 324.
Amsterdam
Telefoon (020) 6 25 65
Postbus 343 — Amsterdam

34ste jaargang 222 Zaterdag 24 augustus 1974

Bijna iedereen wordt grootgebruiker

Den Uyl erkent nu 40 pct verhoging aardgasprijs

(Van onze Haagse redactie)

Premier Den Uyl heeft gisteren voor het eerst erkend, dat voor verreweg de meeste mensen de prijs van het aardgas per 1 januari aanstaande 30 tot 40 procent(!) omhoog gaat.

Tot dusver hield hij vol dat de kleine verbruikers gespaard zouden worden en dat de prijsverhoging vooral de grote verbruikers zou treffen. Maar gisteravond bevestigde hij tijdens een pauze van de kabinetsvergadering, dat zo'n 85 procent van de gasgebruikers de aanzienlijke prijsverhoging zal moeten betalen, zoals wij reeds enkele weken geleden schreven. Den Uyl wijzigde gisteravond ook zijn terminologie: wat hij eerst ten onrechte 'grootverbruikers' noemde betitelde hij gisteren als 'grotere verbruikers' . . .

Iedereen die meer dan 600 kubieke meter gas per jaar gebruikt en dat is iedereen die een gaskachel heeft, gaat 16 cent per kubieke meter betalen inplaats van 11 cent.

Voor de mensen met één kachel betekent dat een lastenverzwaring van zo'n honderd gulden per jaar. Voor mensen die een individuele centrale verwarming in hun huis hebben aangelegd of meerdere kamers met bijvoorbeelr gevelkachels verwarmen kan de verhoging oplopen tot een extra last van meer dan 200 gulden per jaar.

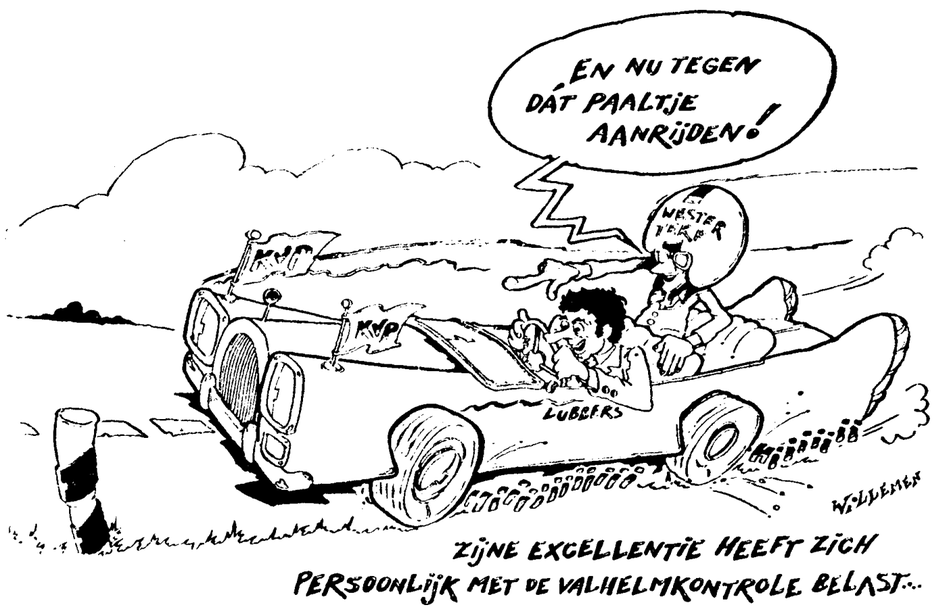

...rten wordt de beroemde Weense ...ponist en dirigent Robert Stolz, ...alvast het glas heft, 95 jaar.

Electriciteit volgt

Deze grote stijging van de gasprijs zal naar verwachting in talrijke gemeenten gevolgd worden door een stijging van de electriciteitsprijs, omdat ook de grootverbruikerstarieven (gaslevering aan electrische centrales) omhooggaan.

De regering wakkert op deze wijze krachtig de inflatie aan en draagt door deze ongekende stijging van overheidstarieven (ook de post en openbaar vervoer worden duurder) flink bij aan de verhoging van de kosten van levensonderhoud.

Lubbers zelf aan de kassa

Minister Lubbers zal maandag de Kamer een stuk sturen, waarin nog eens zwart op wit de komende verhoging van de aardgasprijzen te lezen valt.

Naar Den Uyl mededeelde zal in dat stuk inderdaad een wettelijke regeling worden aangekondigd voor de vaststelling van de aardgasprijzen.

Tot dusver stellen de gemeentelijke of provinciale besturen de gasprijs vast. Deze bedrijven sluiten via hun vereniging, de VEGIN, leveringscontracten met de Gasunie. Het contract voor volgend jaar, waarin een prijsverhoging van één cent per kubieke meter was voorzien, heeft minister Lubbers geweigerd goed te keuren. Indien het bedoelde wetsontwerp wordt aangenomen zal de regering zelf de bevoegdheid krijgen de prijzen vast te stellen. De VEGIN heeft, zoals wij gisteren reeds meldden, iedere verantwoordelijkheid voor de enorme prijsverhoging die thans is aangekondigd van de hand gewezen en het wetsontwerp een te veroordelen inbreuk op de gemeentelijke autonomie genoemd.

De Europese zwemkampioenschappen: Enith Brigitha, die op de 100 meter rugslag brons veroverde, feliciteert de Oostduitse Ulrike Richter met haar overwinning.

...erreurbombardement ...Loc Ninh

...VRR klaagt Thieu-...egiem aan

...e Voorlopige Revolutionaire Re...ering van Zuid-Vietnam heeft ...teren het marionettenregiem ...n Thieu beschuldigd van moord ...150 burgers bij terreurbom...rdementen.

...ze luchtaanvallen werden op 6 ...7 augustus uitgevoerd op het ...atsje Loc Ninh.

...nder de slachtoffers van deze ...sdadige aanval zijn 50 kinde...n. Bovendien werden 163 bur...rs gewond.

Minder zon

De weersvooruitzichten voor zondag en maandag opgesteld door het KNMI op vrijdag om 18.00 uur:

Zonnige perioden, mogelijk enige tijd regen.
Weinig verandering in temperatuur.

Weersvooruitzichten in cijfers gemiddeld over Nederland:
Voor zondag:
Aantal uren zon: 1 tot 8
Min. temp. omstreeks 13 graden
Max. temp. omstreeks 22 graden
Kans op een droge periode van ...instens 12 uur: 80 procent.
Kans op een geheel droog ...maal 50 procent.
Voor maandag:
Aantal uren zon 1 tot 8
Min. temp. omstreeks 13 graden
Max. temp. omstreeks 22 graden
Kans op een droge periode van ...instens 12 uur 80 procent.
Kans op een geheel droog ...maal 40 procent.
Voor de temperaturen geldt voor ...ondag een marge van 2 graden ...n voor maandag een marge van ... graden rond de opgegeven ...waarden.

Opnieuw moeilijkheden rond sojabonen

EEG baart nieuwe vleesbergen

De chaotische toestanden waar het landbouwbeleid van de EEG toe leidt, zijn opnieuw aan de dag getreden. Terwijl de Brusselse bureaucratie, vleesfabrieken en de groothandel in vlees kunstmatig de prijzen hoog houden, puilen de 'interventievoorraden' de koelhuizen uit. Bijna 200 miljoen kilo rundvlees was eind vorige maand opgeslagen en elke week komt daar nog ruim 10 miljoen kilo bij.

Naast de vleesberg stapelt zich ook steeds hoger de boterberg op, die nog meer zal groeien als bepaalde maatregelen om de vleesberg in toom te houden beginnen te werken.

Meer moeilijkheden voor boeren

Een derde terrein waar de gevolgen van het slechte EEG-beleid zich dreigen te openbaren is de invoer van sojabonen. Dit eiwitrijke produkt is een belangrijk onderdeel van veevoer en wordt voornamelijk uit de VS ingevoerd. Ook na de moeilijkheden van vorig jaar blijken er echter geen maatregelen te zijn getroffen om de aanvoer dit jaar veilig te stellen. EEG-commissaris Lardinois zal komende week naar Amerika snellen voor overleg. Daar gaan namelijk stemmen op voor hernieuwde export-beperkingen en het opschroeven van de prijs. De Amerikaanse soja-oogst, zo wordt gezegd, zou opnieuw 'tegenvallen'. In plaats van maatregelen te bevorderen zodat de betrokken landen kunnen voorzien in hun eigen behoefte aan veevoer had Lardinois kennelijk zijn vertrouwen gesteld in Washington. Als gevolg van dat beleid moest hij onlangs de Amerikaanse landbouw-minister Butz opbellen met de vraag wat er waar is van geruchten dat de Amerikaanse oogsten van voedergranen, mais en sojabonen dit jaar nog aanzienlijk beneden die van vorig jaar zouden blijven. Butz zou verzekerd hebben dat er althans geen nieuwe exportstop komt. Andere hoge Amerikaanse functionarissen, zoals de voorzitter van de landbouwcommissie in de senaat, zijn echter wel voor beperkte uitvoer — d.w.z. hogere prijzen die dan o.a. op de Nederlandse boeren zouden worden afgewenteld.

Bergen

De boeren en consumenten worden ondertussen geconfronteerd met een voorraad rundvlees die volgens gisteren bekendgemaakte cijfers eind juli

(Vervolg op pag. 6)

Artsen schrijven in Medisch Contact

'Kweekreactor Kalkar een onverantwoord experiment'

De ongerustheid in medische kringen over de bouw van een snelle kweekreactor in Kalkar neemt hand over hand toe. In het blad Medisch Contact, het orgaan van de Koninklijk Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst dat vandaag is verschenen wordt door talrijke artsen aan deze verontrusting uiting gegeven. Drie van hen verklaren: 'naar onze mening is Kalkar een onverantwoord experiment en daarbij mogen 140 miljoen gulden of wat voor andere belangen dan ook geen beslissende rol spelen'.
Zij dringen er bij het hoofdbestuur van de KNMG op aan, om bij de Nederlandse regering ernstige bezorgdheid kenbaar te maken over de bouw en ingebruikstelling van de snelle kweekreactor in Kalkar.

Medici geven uiting aan ernstige bedenkingen

Vorig jaar hadden zestig Friese artsen zich reeds tot het hoofdbestuur van hun organisatie gewend en in mei van dit jaar 35 artsen uit Doetinchem en omgeving. De laatsten vroegen het hoofdbestuur aan de regering kenbaar te maken dat de artsen in Oost-Gelderland ongerust zijn over de totstandkoming van de kweekreactor in Kalkar, nog geen dertig kilometer van Doetinchem.

In het vandaag verschenen nummer van Medisch Contact uiten ook andere artsen en enkele hoogleraren ernstige bedenkingen tegen Kalkar of tegen de ontwikkeling van kernenergie-centrales in het algemeen.

De hoofdredacteur van Medisch Contact, de arts F. Bol, keert zich daarbij o.a. tegen de brochure van de Samenwerkende Elektriciteits Produktiebedrijven (SEP), waaruit zijns inziens een 'Ga maar rustig slapen, wij zorgen voor u'-mentaliteit spreekt.

Het verkeerd gebruiken van kernenergie en straling kan vergiftiging betekenen, aldus de heer Bol.

Prof. dr. Ph. B. Smith, hoogleraar in de experimentele natuurkunde aan de Rijksuniversiteit in Groningen, bestrijdt in hetzelfde nummer van Medisch Contact een publicatie van drie radiobiologen van het radiologisch instituut van de gezondheidsorganisatie TNO, die eerder in Medisch Contact het standpunt verdedigden, dat de ontwikkeling van kernenergie 'een verwaarloosbaar gevaar vormt voor de openbare gezondheid'.

Wie behoort er voor op te draaien?

Kabinet besprak helmen-affaire

(Van onze Haagse redactie)

Het kabinet heeft gisteren in zijn vergadering ook de geruchtmakende helmen-affaire besproken. Premier Den Uyl deelde mee, dat minister Westerterp een ambtelijke commissie heeft geïnstalleerd, die op korte termijn moet nagaan of de ANWB-conclusie, dat 19 van de 20 bromfietshelmen ten onrechte een veiligheidssticker van het TNO hebben gekregen, juist is. En als dat het geval blijkt, hoe dat dan kon gebeuren. De verplichting om per 1 november bij het bromfietsrijden een helm te dragen gaat waarschijnlijk niet door.

De vraag op welke wijze de duizenden mensen een vergoeding zullen krijgen voor de ondanks een overheidsgarantie waardeloos gebleken helmen blijkt niet besproken te zijn in het kabinet. Den Uyl deelde mee dat hij over deze vraag nog niet eens had nagedacht . . . Hij sloot echter nadere maatregelen niet uit en meende dat inderdaad bij het thans begonnen onderzoek ook aan de orde moet komen wie er behoort op te draaien voor de geconstateerde gebreken.

De fabrikanten en importeurs van bromfietshelmen hebben na een spoedbijeenkomst naar aanleiding van het onderzoek van ANWB en Consumentenbond hun vertrouwen in het TNO en de rijksdienst voor het wegverkeer uitgesproken. Zij zeggen niet te kunnen geloven dat alle keuringen onjuist zijn geweest.

Delegaties van CPN en van PvdA, PPR, PSP, D'66 zetten beraad maandag voort

BESPREKINGEN OVER COLLEGE-VORMING IN HOOFDSTAD BEGONNEN

(Van een onzer verslaggevers)

Gistermiddag zijn in Amsterdam de besprekingen begonnen tussen een delegatie van de CPN en een delegatie van de PvdA, PPR, PSP en D'66 over de vorming van een nieuw dagelijks bestuur van de hoofdstad.

Zoals gemeld ...ondinge CPN woensdag het voor... in Italiaa... om thans te komen tot ... de 'allers... euze besprekingen en hau dit. De ...g de PvdA hierop positief gere... d. Tijdens de besprekingen ... n gi... werd desgevraagd mee... deeld, ... dit behalve voor de PvdA ...ok geldt voor de andere groeperingen in het 'progressief accoord'.

De woordvoerder ...an de CPN, Harry Verheij, legde er tijdens het beraad sterke nadruk op dat het aankomt op de realisering van de beleidsvoornemens. Hij verklaarde, dat het de CPN gaat om het ...men van een politiek en kwalitat... so sterk mogelijk college. Van d... de van de CPN geldt daarbij ...ndier ...angs ...nt dat de best denk...aat zij ...aten moeten worden bel... ...diengaand ... werkende bevolking van Amste...dam, die zich geplaatst ziet tegenover de politiek van de multinationals.

De bevolking ...et weten, welke kansen van realise...ing de beloften en de programma's hebben, wie verantwoordelijk is (ter controle van de vertegenwoordigers die zich niet mogen verschuilen achter andere overheidsinstanties en deze ook niet mogen dekken) en de bevolking moet weten tegen wie strijd moet worden gevoerd, aldus Verheij.

Hij verklaarde dat de werkgelegenheid, de stadsvernieuwing en de positie van het gemeentepersoneel (met name loon- en arbeidsvoorwaarden) kwesties van essentiële betekenis zijn.

Gekozen burgemeester

Tijdens de besprekingen tussen de beide delegaties over de collegevorming, stelde CPN-woordvoerder Verheij de noodzaak tot democratisering van het bestuur aan de orde. Daarbij wees hij op het feit dat in 1977 het burgemeesterschap van Amsterdam vacant komt. Sinds jaar en dag bepleit de CPN een gekozen burgemeester, Verheij legde de gedachte voor in Amsterdam in 1977 tot verkiezing van de burgemeester over te gaan; hij bepleitte een wetswijziging die dat mogelijk moet maken, doch als deze uitblijft kan Amsterdam een experiment ondernemen, dat op een dergelijke wetswijziging vooruitloopt.

Werkgroep ingesteld

Namens de CPN-delegatie stelde Verheij voor, om een werkgroep te vormen, bestaande uit vertegenwoordigers van de bij de besprekingen betrokken partijen, teneinde op de snelste en meest doelmatige wijze te komen tot afspraken voor beleidspunten voor college en fracties.

De resultaten van deze werkgroep moeten in een gezamenlijke vergadering van de beide delegaties worden behandeld.

Namens de CPN-delegatie won Verheij bij de afvaardiging van de PvdA, PPR, PSP en D'66 nog enkele informaties in. Hij stelde de vraag, of de 23 leden die de vier partners in het 'progressief accoord' in totaal in de gemeenteraad hebben, eenstemmig zullen optreden op punten waarover in de besprekingen over de college-vorming afspraken worden gemaakt.

Hij herhaalde, dat de CPN de wethouders beschouwt als leden van de raadsfractie en informeerde, of ook bij de vier 'accoord-partijen' fractie-afspraken zullen gelden voor de wethouders.

(Vervolg op pag. 6)

VRIJDAG 30 AUGUSTUS

Openbare vergadering van de CPN in Krasnapolsky

sprekers: MARCUS BAKKER
HARRY VERHEIJ

Voor hoger loon, lagere defensieuitgaven, voor vrede en democratie
Voor werkgelegenheid en voor vooruitgang in Amsterdam

De toegangsprijs voor deze vergadering bedraagt een gulden.
Aanvang 8 uur.
Kaarten zijn verkrijgbaar in de CPN-afdelingen en op het partijcentrum, Nieuwe Leliestraat 169.

Protest-actie bij Nordfolk

(Van een correspondent)

De dertig werknemers van Nordfolk Lines in Scheveningen, die met 'trailer-schepen' op Engeland varen, hebben gistermiddag gedurende een uur het werk laten rusten uit protest tegen de werkomstandigheden.

Een van de belangrijkste grieven is de onderbemanning van de ploegen, waardoor grote inspanningen worden gevraagd. Ook moet er vaker op zaterdag worden gewerkt. Aanstaande woensdag om half vier zal de zaak in een vergadering met de bonden weer aan de orde komen.

De omgekeerde staking van Houtigehage

(Van onze sociale redactie)

't Begon allemaal in de vroege ochtenduren van een koude januaridag. Maandag de 21ste, om precies te zijn, 1952.
Een groepje mannen — ouderen en jongeren — allen inwoners van het Friese dorpje Houtigehage, staken die dag hun schop in de grond en begonnen aan de aanleg van een nieuwe weg. Nu zou de start van een dergelijk werk toen al nauwelijks aandacht hebben gekregen, laat staan vandaag, ruim twintig jaar later, als er niet iets bijzonders met die Houtigehaagse weg aan de hand was.
Of liever, met die Houtigehaagse mannen.
Geen directie of overheidsinstantie had hen namelijk gezegd met die weg te beginnen. Integendeel. Het enige wat zij al maanden achtereen van directies en overheidsinstanties te horen hadden gekregen was juist dat zij nérgens konden beginnen.
Omdat dit de werklozen van Houtigehage de keel uithing en herhaalde protesten weinig bleken uit te halen, besloten zij tot krachtiger actie.
Op initiatief van de communisten onder hen besloten de werklozen van dit dorp om het werk dat hun onthouden werd, op te eisen.
Na grondig overleg, ook met de boeren die direct met de wegverbetering te maken zouden krijgen, gingen zij op de 21ste over tot de daad. De omgekeerde staking van Houtigehage was begonnen.

Voor bewapening was er wel geld, voor werk niet

De vijftiger jaren — het einde van de oorlog, die grote delen van ons land had verwoest, reeksen bedrijven ontmanteld achterliet en woning- en wegenbouw verlamde — lagen nog maar een luttel aantal jaren achter ons. Er was van alles te doen. Toch werd Nederland geteisterd door een snel groeiende, massale werkloosheid.

Kapitalistisch wanbeheer, dat slechts oog had voor winst en allerminst voor een wederopbouw in het belang van de bevolking, en een regering, die in het kielzog van Washington alles ondergeschikt probeerde te maken aan een mateloze bewapening, beroofden tienduizenden van hun werk.

In de vroege winter van '52 liepen er al meer dan 120.000 mensen werkloos rond. In maart steeg dit cijfer tot 150.000. Volgens verschillende bronnen lag het aantal werkzoekenden in werkelijkheid nog veel hoger dan de door het CBS geproduceerde statistieken vermeldden.

PLATTELAND

Op het platteland slaat de werkloosheid het ernstigst toe. In het Noorden zijn er vele dorpen waar nauwelijks één man nog werk heeft. Van vele gezinnen zijn zowel de vader als de zonen werkloos.

De CPN, van meet af aan fel optredend tegen de politiek van bestedingsbeperking ten behoeve van de bewapening, zoals die door het toenmalige kabinet Drees-Teulings wordt gevoerd, roept op tot actieve strijd voor werk. Op initiatief van de communisten komen in verschillende delen van het land acties op gang.
In Amsterdam bezetten werkloze bouwvakkers een vervallen woning aan de Bloemgracht en knappen hem op. Zij eisen van de gemeente het hun toekomende loon op.

In verschilende plaatsen stichten jongeren, op initiatief van het ANJV, comités ter verdediging van de rechten van de jeugd. Bestrijding van werkloosheid staat bij hun activiteiten voorop.

Een van de plaatsen waar jonge communisten bijeenkomen om te bezien hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de actie voor werk is het Friese Houtigehage. Met de 21ste januari '52 als resultaat.

DOODGEZWEGEN

De omgekeerde staking van Houtigehage — waar werklozen zijn begonnen met de vernieuwing van de allang onbegaanbare Parksterweg — wordt in de burgerlijke pers en door de radio aanvankelijk doodgezwegen. Zelfs de plaatselijke krantenredacties doen als of hun neus bloedt. Althans de eerste dagen. Lang kunnen ze die houding niet volhouden.

Dank zij De Waarheid wordt het initiatief in het kleine Friese dorp snel bekend. Het eerst in de andere dorpen van Smallingerland, waarvan Houtigehage deel uitmaakt, en vervolgens ook elders in het Noorden vindt het navolging. Overal ligt werk voor het opscheppen. En overol zijn werklozen, die ervoor passen langer in het hun opgedrongen lot te berusten.

KOFFIE EN ROOKGEREI

In Houtigehage vorderen de werklozen snel, ook al dwingt de vorst hen wel eens tot onvrijwillig verlet. Plaatselijke boeren en middenstanders beginnen de actie te steunen. Met geld, met koffie, met rookgerei.

Steun komt ook van elders.
Op bijeenkomsten van het ANJV die overal in het land worden gehouden, wordt de actie van Houtigehage besproken. Van alle kanten komen bij het comité boodschappen binnen waarin solidariteit wordt betuigd. Op een bijeenkomst die de werkende werklozen van Houtigehage met de bevolking houden komt een jonge Amsterdamse fabrieksarbeider geld brengen, en ook ingezamelde sigaretten en shag.

POLITIE

Intussen zijn er nieuwe comités gevormd. In Drachtstercompagnie, in Oudega, in Boelenslaan in Nieuw Weerdinge.
Communisten organiseren solidariteitsacties op diverse DUW-kampen, de werkverschaffingsoorden van na de oorlog. In Tilburg trekken werklozen de straat op om werk en verhoging van de steunuitkering te eisen.

Zeven februari wordt in Jubbega begonnen met de aanleg van een weg. In het Oostgroningse Beerta gebeurt hetzelfde. De burgemeester maakt zich belachelijk door politie op de mensen af te sturen met een formeel verbod aan het werk te gaan. Hun schoppen worden zelfs in beslag genomen. Boeren zorgen ervoor dat er andere komen. Het werk gaat voort.

HEIDE-MAATSCHAPPIJ

In Houtigehage vallen intussen de eerste resultaten van de actie te noteren. De omgekeerde staking is nog geen week oud of de Heidemaatschappij komt plotseling met de mededeling dat begonnen zal worden met de uitvoering van één van haar projecten in dit deel van Friesland. Officieel heet het dat de omgekeerde staking geen enkele invloed op dit besluit heeft gehad. Het project stond al lang op de agenda, zo wordt gezegd. Maar de Friezen weten beter. Het werklozenactiecomité zet zijn actie voort.
De gemeenteraad van Smallingerland besluit unaniem tot een motie, waarin bij de regering aangedrongen wordt op maatregelen opdat begonnen kan worden met het uitvoeren van de werken, die al zo lang op uitvoering wachten.
Half februari komen in Finsterwolde plaatselijke besturen van vakorganisaties, vertegenwoordigers van actiecomités en middenstanders bijeen ter ondersteuning van de eis dat er werk moet komen.

De bevolking van Jubbega schaart zich in een stampvolle vergadering achter de omgekeerde staking die daar dan inmiddels al enkele dagen wordt gevoerd.

In Appelscha wordt een comité gevormd. In Boertange geven werklozen te kennen eveneens aan het werk te zullen gaan.

VOLKSACTIE

De actie mist haar uitwerking niet. Een kop in De Waarheid meldt: Werklozenactie is uitgegroeid tot een ware volksactie.
Op vakbondsvergaderingen wordt stelling genomen tegen de afwachtende houding die vakbondsleidingen tegenover de groeiende werkloosheid innemen. Er worden maatregelen verlangd, onder meer in de vorm van versnelde uitvoering van streekplannen.
Eind februari wappert de vlag in Houtigehage. De Parksterweg of Parksterloane zoals ze in Friesland zeggen, is klaar. 's Morgens om 10 uur wordt hij officieel in gebruik genomen. Dit maal niet door minzaam glimlachende autoriteiten maar door de mensen die het werk uitvoerden en die er wonen. Honderden zijn op de been. Actiecomités van werklozen uit andere plaatsen hebben vertegenwoordigers gestuurd. 's Avonds is er bal.
Nooit eerder verliep de opening van een weg zo geestdriftig.

HET EERSTE RECHT

De actie gaat voort. In de eerste week van maart wordt een landelijke conferentie gehouden van het nationale comité ter verdediging van de rechten van de jeugd. De conferentie formuleert vijf rechten. De eerste luidt: Recht op werk en een goed loon.
Eind maart komen ruim zeshonderdvijftig werklozen en DUW-arbeiders uit het gehele Noorden bijeen op een demonstratieve bijeenkomst voor werk. Begin mei wordt in de Haagse Houtrusthallen een Nationaal Congres tegen de werkloosheid gehouden.
De strijd tegen de werkloosheid, op initiatief van de communisten in gang gezet in het kleine Houtigehage heeft inderdaad een massaal en nationaal karakter aangenomen.
Zo er bij regering en ondernemers eind '51 nog de illusie mocht hebben bestaan dat hun politiek van wapenwedloop en winstopdrijving wel lijdzaam zou worden geslikt, is die enkele maanden later wel geheel in rook opgegaan.
Ook al willen ze niet, ze moeten inbinden en althans met enkele maatregelen komen om de werkgelegenheid te bevorderen.

De herinnering aan Houtigehage is verbleekt. Maar de benadering van de werkloosheid is gebleven. De werkers weigeren te berusten. Dat is steeds opnieuw overduidelijk gebleken: Bij de acties tegen bedrijfssluitingen in de Strokarton, bij de strijd tegen de sluiting van de Rolma, bij de bezetting van ENKA en van menig ander bedrijf.

Actie wacht regering en ondernemers vandaag opnieuw als nu snel een einde aan de massale werkloosheid komt.

GBLAD VOOR NEDERLAND IIe Jaargang No. 830 5

Unieke gebeurtenis in Nederland

Werklozen Smallingerland nemen zelfstandig werk in uitvoering

Aan verbetering van slechte wegen begonnen

(Van onze speciale verslaggever)
Een aantal werklozen uit de omgeving van de Friese gemeente Smal-

hage teneinde medewerking in het streven te vragen. Het dagelijks bestuur van deze vereniging ver-

colportage heel Ned
Helpt allen mede
Beginselprogram de weg naar socialisme onder de bevolking
De kranten zal 10 pag
Op naar de
AMSTERDAM, 27 Ja

Zo meldde De Waarheid dat de werklozen van Houtigehage (gemeente Smallingerland) in actie gegaan.

Overval op taxichauffeur

Naar pas vrijdagmorgen is bekendgemaakt is donderdagmiddag op een Bussumse taxichauffeur een overval gepleegd.
Waarschijnlijk was de bedoeling hem te beroven van een map met geld, die hij voor de Bussumse middenstandsbank moest overbrengen naar Hilversum.

De chauffeur had in Bussum de map bij de bank in ontvangst genomen en reed richting Hilversum. Bij een stoplicht stapte plotseling een man in zijn wagen die hem een hard voorwerp in de rug duwde, mogelijk een pistool, en zei door te rijden richting Hilversum. De man ontnam de chauffeur intussen de map, sneed deze open en moet hebben geconstateerd dat er geen geld in zat maar slechts papieren. De chauffeur werd gedwongen door te rijden via Hilversum naar Loenen. Daar moest de chauffeur weer stoppen, stapte de ontvoerder over in een donkermaatkleurige auto waarvan de chauffeur later verklaarde dat hij die al in Bussum reeds achter zijn wagen had gezien.

Het voorbeeld van Houtigehage vindt navolging

In navolging van Houtigehage ging begin februari 1952 ook een aantal werklozen uit Jubbega in omgekeerde staking. Hierboven een beeld van hun werkzaamheden aan een zandpad (links) en een weg, de Groenboomsreed (rechts). Boeren helpen de werklozen met paard en wagen bij het grondvervoer.

De beperkingen van minister Pronk

Minister Pronk, die wat in ontwikkelingshulp scharrelt, vertrok naar een internationale conferentie over het wereldbevolkingsvraagstuk.
Op de trap van het vliegtuig wilde hij nog wel even een radioverslaggever te woord staan.
In één enkele, werkelijk geniale zin gaf zijne exellentie niet alleen de oorzaak, maar ook de oplossing aan van de voortdurende honger waaraan miljoenen mensen in de 'arme' landen zijn blootgesteld.
'In de rijke landen wordt te veel gegeten en in de arme landen wordt te veel gevrejen en als we ons beiden een beetje inhouden is het — hopla — met de honger gedaan!'
Een groot man, deze Pronk, die het 'drs.' voor zijn naam alle eer aan doet. Natuurlijk, hij zei het ambtelijker. In de rijke landen wordt te veel geconsumeerd en in de arme landen gaat het met de bevolkingsaanwas te snel naar de zin van Pronk.
Toen moest de exellentie snel instappen om ook in Boekarest op tijd zijn licht te laten schijnen over de armoede in de wereld. Maar ons liet hij zitten met een paar vragen.
Die over de beruchte EEG-bergen bijvoorbeeld. Want we mogen in dat rijke hoekje van West-Europa dat EEG genoemd wordt nou wel te veel schransen volgens de minister, maar desondanks wordt de boterberg steeds hoger en krijgt ook het kalfsvlees een niet te stuiten drang naar opeenhoping in koel- en pakhuizen.
En hoe nu de hongerende bevolking in de 'arme' landen er beter van kan worden als wij hier minder eten en die bergen nog groter laten worden, kon minister Pronk ons niet meer uitleggen.
Over de tonnen groenten en fruit die alleen al in ons land wekelijks via de veiligen op de mestvaalt terechtkomen, hebben we het maar niet eens gehad. Als we die ook nog moesten opeten ....!
Pronk liet ons ook achter met het raadsel van die bevolkingsaanwas in de 'arme' landen en de honger die daar het gevolg van zou zijn.
Neem nu dat deel van Azië waarin India en Bangla Desj liggen. Het ene jaar staan de kranten bol van de berichten over de dertig tot veertig miljoen mensen die met de honger worden bedreigd omdat er geen water is. Het volgende jaar laten speciale t.v.-verslaggevers ons zien hoe dertig tot veertig miljoen mensen daar met de honger worden bedreigd omdat er te veel water is.
We vergeten dan nog maar even dat juist in die tijden in die landen de woekeraars het kostbare voedsel met opzet vernietigen om zodoende de prijzen te kunnen opjagen.
Maar hoe Pronk met de geboortebeperkingen ook de droogte wil inperken en de rivieren binnen de perken wil houden is ons een raadsel.
Maar misschien is excellentie Pronk al tevreden als over enkele jaren de kranten en de t.v. triomfantelijk kunnen meedelen dat als gevolg van de geboortereglementen in Azië nu maar de helft, zo'n vijftien à twintig miljoen mensen oog in oog staan met de hongerdood.
Zo'n minister in je kabinet hebben werkelijk een pronkstuk.

Wie een kuil graaft voor een ander. . .

Bij werkzaamheden aan het Rigs-hospitaal in Kopenhagen manoeuvreerde betonmolen net iets te onvoorzichtig aan de rand van een werkkuil.

Het spook in de tempel

door Robert van Gulik

73

Hij bleef staan op de hoek en keek langs de bovenkant van de muur. Op verschillende plaatsen waren bakstenen afgebrokkeld, maar het grote gat waar Lentewolk over gesproken had, zag hij niet. Helemaal aan de andere kant, voorbij het silhouet van de westelijke toren, zag hij de stapel puin die de tegenovergelegen hoek van de buitenmuur aanduidde, waar de oude put was gegraven. Zo nodig konden ze daar heenlopen, en dan...
Hij boog zich voorover. In de schaduwen vlakbij die andere hoek van de muur zag hij een witte gedaante. Hij vertrouwde zijn ogen niet en deed snel een paar stappen naar voren. Toen bleef hij doodstil staan. Het was de witte vrouw, die hem wenkte met een lange dunne hand.
Als betoverd staarde hij naar de geestverschijning. Plotseling flitste het door zijn hoofd dat het spook hem de vorige keer naar het verborgen pad had gebracht. Zou ze hem nu....? Hij draafde het pad af.
'Broeder Sjau, ik...', riep Lentewolk achter hem. Plotseling hief de geestverschijning haar armen hoog boven haar hoofd. Het maanlicht scheen door haar lange, zilverige mouwen. Ma Joeng bleef abrupt staan. Hij wist niet wat hij moest denken van dit dreigende gebaar. Het meisje botste van achteren tegen hem aan. Op de muur vlak voor zijn voeten naar beneden. hetzelfde moment stortte het bovenste deel van

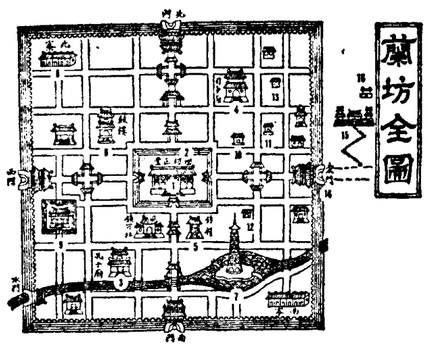

1 Gerechtshof; 2 Woning van Rechter Tie; 3 Tempel van Confucius; 4 Tempel van de Oorlogsgod; 5 Klokketoren; 6 Slagwerktoren; 7 Pagode; 8 Noordwestelijk stadsdeel; 9 Garnizoen; 10 Woning van meneer Woe; 11 Woning van Lie Mai; 12 Woning van Lie Ko; 13 Kelder van de Kale; 14 Oosterpoort; 15 Tempel van de Purperen Wolken; 16 Hermitage.

Even bleef hij roerloos staan en staarde in verbijstering naar de brokken metselwerk die het pad versperden.
'Wat is er gebeurd...? Wat...?' hijgde het meisje achter hem.
'Dat was voor ons bedoeld!' siste hij. 'Blijf hier!
Snel klom hij de hoop bakstenen op. Hij kon nu de ruwe kant van het gat grijpen, trok zich op, klom op de muur en sprong op het achtererf van de tempel, juist op tijd om een zwarte schaduw te zien verdwijnen door de achterdeur van de grote hal.

Ma Joeng rende erheen, liet zich op handen en voeten neer en kroop snel naar binnen. Meteen rechts van de deur hurkte hij met zijn rug tegen de deur, klaar om de benen van de ander te grijpen als die daar zou staan wachten. Maar hij hoorde geen enkel geluid in de duisternis. Zorgvuldig onderzocht hij het stuk vloer binnen handbereik, maar zijn tastende handen kwamen nergens mee in aanraking. Aan het andere eind van de hal zag hij een schemerig licht. Dat moest het latwerk zijn van de openslaande vleugeldeuren. Opnieuw rook hij diezelfde walgelijke, misselijk makende stank als de vorige avond. Het enige geluid dat hij hoorde was het fladderen van een verschrikte vleermuis. Toch [illegible] de moordenaar ergens in deze donkere str[illegible]... Hier zouden ze het uitvechten. Met grimmige voldoening bedacht hij dat hij in het voordeel was, zelfs als de moordenaar een wapen zou hebben. Want Ma Joeng had al menig maal op pikdonkere plaatsen gevochten, en hij kende alle foefjes. Dankzij zijn vorige bezoek aan de tempel en de tekening van Lentewolk, had hij bovendien een duidelijk beeld van de situatie.
Met de grootst mogelijke voorzichtigheid kroop hij voetje voor voetje langs de muur naar de linkerhoek. Zijn rechterschouder bleef in contact met de stenen muur, zijn spieren waren gespannen voor onmiddellijke actie en zijn oren waren gespitst op ieder geluid dat hem iets meer zou kunnen vertellen.
Aangekomen in de hoek, streek er plotseling een lap stof langs zijn tastende linkerhand. Hij schoot vooruit, met zijn lange armen naar voren om de benen van zijn tegenstander te grijpen. Maar hij greep in het niets en stootte zijn hoofd hard tegen de muur. Half verdoofd hoorde hij een snel geschuifel van voeten, vlak voor hem.

(Wordt vervolgd)

Smokkelsyndicaten in startblokken na herstel Turkse opiumteelt

Injectie voor handel in verdovende middelen

De internationale organen voor de strijd tegen verdovende middelen maken zich ernstig zorgen over een mogelijk herstel van de 'French Connection'.

Deze smokkelroute van Turkije via (Zuid)-Frankrijk naar de VS kan opnieuw leven worden ingeblazen nu in Turkije de papaver weer openlijk verbouwd wordt en nieuwe oogsten opium op komst zijn.

De befaamde smokkelroute, waar vele miljoenen dollars in omgingen, is gedeeltelijk opgerold. En er is een gelijknamige film over gemaakt. Nu dreigt niet de film, maar de echte 'French Connection' (Franse verbinding) geprolongeerd te worden.

Geheime diensten en ervaren gangsters maken bestrijding moeilijk

Als gevolg van het vrijgeven van de papaverteelt door de Turkse autoriteiten (onder het mom dat de opium bestemd is voor geneeskundige doeleinden) wordt verwacht dat een verse stroom verdovende middelen wordt uitgestort over de VS. De heroïne die door de misdaadsyndicaten van de zorgvuldig georganiseerde French Connection vervaardigd wordt uit het ruwe opium, zal vooral terecht komen in de armoewijken van de Amerikaanse steden. Daar zal het gevaarlijke spul opnieuw vele slachtoffers maken. Ook andere landen, zoals Frankrijk, de Bondsrepubliek en Nederland, lopen kans om meegesleept te worden in de moeilijkheden die NAVO-bondgenoot Turkije als winstgevend exportprodukt over zijn grens strooit.

Er is inderdaad in de medische wereld behoefte aan opium en de produkten die daaruit gewonnen worden, zoals morfine en heroïne. Maar in een overzicht van het Britse persbureau Reuter wordt daar, notabene uit de mond van een hoge Tukse functionaris, bij aangetekend: 'De Turkse boer die een kilo opium op de vrije (d.w.z. farmaceutische) markt verkoopt voor ongeveer 200 gulden kan hetzelfde kilo aan een smokkelaar kwijt voor meer dan 2500 gulden. Het Anatolische hoogland waar het voornamelijk vandaan komt beslaat honderden kilometers afgelegen bouwland en het is een verschrikkelijk probleem om te zorgen dat het opium alleen maar de goede weg op gaat'.

Corruptie en intriges

De werkelijk grote profiteurs van de opiumhandel zijn echter niet de Anatolische boeren, maar de smokkelsyndicaten en geheime diensten die zich laven aan de verdovende sappen van de papaverplant.

Het is daarom zeer de vraag of er iets terecht komt van de officiële plannen om de onderwereld de pas af te snijden en te voorkomen dat illegale voorraden naar steden als Marseille en Hamburg gaan voor verwerking tot heroïne en distributie naar de VS en elders.

De Fransen bijvoorbeeld, hebben er een hard hoofd in. De onderwereld heeft daar enorme ervaring in het gaande houden van de 'industrie'. En niet alleen ervaring, ook relaties. In het verleden is al enkele keren een groot schandaal ontstaan wegens corrupte politiemensen, die met de bendes samenwerkten.

Evenzeer is bekend dat de smokkelbendes en de hele 'opium-industrie' zijn verbonden met bepaalde geheime diensten, niet in de laatste plaats de CIA die er geld mee verdient voor andere manoeuvres. Het is een publiek geheim dat de CIA min of meer persoonlijk eigenaar is van de Gouden Driehoek — het gebied waar Thailand, Birma en Laos elkaar raken en waar veel heroïne in de landen van West-Europa vandaan stamt.

De illegale markten van verdovende middelen blijken ook een veelgebruikte arena te zijn om onderlinge (en minder onderlinge) twisten van geheime diensten uit te vechten. Opmerkelijk is dat in een sfeer van haat en nijd tussen Amerikaanse en Franse geheime diensten de French Connection jarenlang kon bloeien voordat er althans enige samenwerking kwam.

Als volgende maand de Turkse oogst wordt binnengehaald zullen Parijs en Washington naar verwachting een overeenkomst tekenen tegen de drugsmokkel. De uitvoering daarvan moet nog worden afgewacht.

Het optreden van de geheime diensten van beide landen en de corruptie in hun politiekorpsen is bepaald geen garantie voor een waterdichte regeling. Opnieuw dreigen ontredderde jongeren er het slachtoffer van te worden. En in het geval Washington zou weten te bereiken dat zijn grenzen zich sluiten, dreigt bovendien het gevaar dat de stroom zich naar West-Europa verplaatst.

Vier jaar geëist wegens poging tot doodslag

De officier van justitie mr. C. J. van Oldenbeek heeft vrijdag wegens een poging tot doodslag een gevangenisstraf van vier jaar met aftrek van het voorarrest en ter beschikkingstelling van de regering geëist tegen de 23-jarige F. J. uit Borger. Hij bekende voor de rechtbank te Assen op 16 mei j.l. in de staatsbossen in Borger de 17-jarige Harma Engels uit Drauwen herhaaldelijk de keel te hebben dichtgeknepen. Voorts had hij haar met een zakmesje in en aan het hoofd gestoken en gesneden.

Een oor werd zo goed als afgesneden. Tenslotte sneed hij de polsen door. Het meisje werd in zorgwekkende toestand in het bos achtergelaten, bedekt met mostakken en bladeren. Opdat ze niet gevonden kon worden', aldus de verdachte. Hij markeerde de plaats met een streep op het zandpad en ging naar huis.

De volgende morgen wilde hij aanvankelijk weer naar het meisje terug maar durfde niet het bos in te gaan. Hij belde de moeder op, zei dat ze met een van de ontvoerders van haar dochter sprak, en vroeg een losgeld van f 10.000.—. Dankzij een zoekactie kon het meisje snel gevonden worden. Haar leven bleef gespaard.

Zowel de verdachte als zijn slachtoffer hadden die avond een vergadering bijgewoond van de Gereformeerde Jongerenvereniging in Het Anker te Borger. De verdachte was van die vereniging eens voorzitter geweest.

Nadat hij na de vergadering zijn broer in zijn auto naar huis had gebracht trof J. het meisje aan bij de bushalte in Drauwen waar vandaan ze naar huis wilde lopen. Hij bood aan haar naar huis te rijden. Aanvankelijk weigerde het meisje maar toen ze zag dat J. het vroeg stemde ze toe. Er volgde een urendurende autorit — tijdens welke J. handtastelijk was — die eindigde in de staatsbossen in Borger.

Het meisje blijkt lichamelijk weer maar geestelijk nog lang niet gezond te zijn.

Ondanks het indringende verhoor van de president mr. F. v. Vliek wist de verdachte ter zitting geen verklaring te geven van zijn gedrag. Hij ontkende dat hij sexuele bedoelingen zou hebben gehad, ofschoon het meisje had gedacht dat daar juist het gevaar dreigde. 'Ik heb in paniek gehandeld', aldus de verdachte. Wel verklaarde hij in financiële moeilijkheden te zijn geweest die hij met Harma wilde bepraten. 'Maar zij wilde niet luisteren'.

In het over de verdachte uitgebracht psychiatrisch rapport wordt verklaard dat hij door moeilijke omstandigheden thuis in een crisissituatie was gekomen, waardoor een uitweg door geweld is ontstaan. De verdachte zou in een vlaag van waanzin hebben gehandeld waardoor hij verminderd toerekeningsvatbaar is.

Langdurige klinische behandeling zou nodig zijn.

De raadsman mr. M. Ambags achtte de poging tot doodslag niet bewezen, wel zware mishandeling. De rechtbank zal op vrijdag 6 september vonnis wijzen.

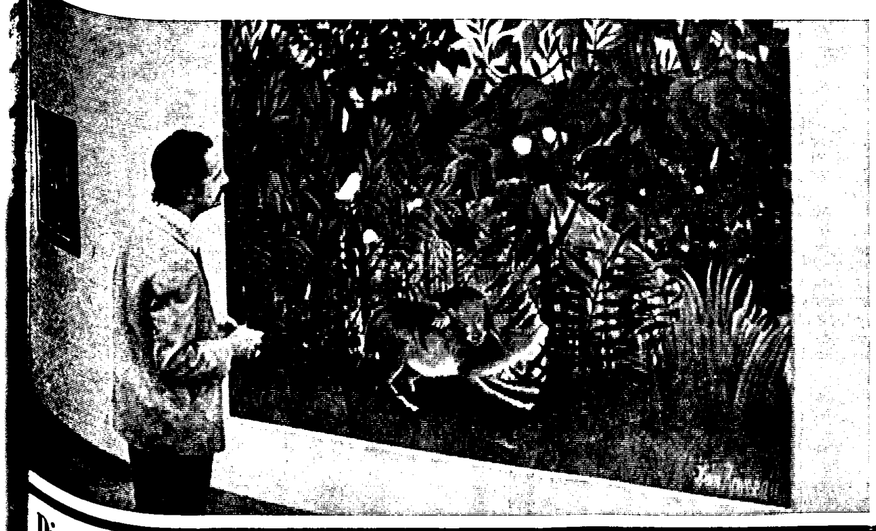

Van 23 augustus tot 20 oktober wordt in het Amsterdamse Stedelijk Museum een tentoonstelling gehouden van de 'grote na-ieven'. Op de foto: 'Tijger stort zich op antilope', een schilderij van Henri Rousseau.

Dieren naar ongevaarlijke draden gelokt

Lopikse uilen en torenvalken worden snel gered

Nog geen twee weken nadat is ontdekt, dat de massale sterfte van torenvalken en uilen in Lopik wordt veroorzaakt doordat de vogels op de voedingslijnen van de zendstations gaan zitten, is er dank zij samenwerking tussen de PTT en de Nederlandse Vereniging tot bescherming van vogels al een reddingsoperatie van start gegaan.

De terreinen van de Nederlandse Omroepzender Maatschappij Nozema (30 ha voor de binnenlandse omroep en 60 ha voor de wereldomroep) wemelen dit jaar van de muizen. Ze zijn daarom zeer in trek bij torenvalken en uilen, twee bedreigde vogelsoorten. In 1970 ook een 'typisch muizenjaar', is in verband met de vogelsterfte boven de voedingslijnen van de binnenlandse omroep al een uit nylonkabel bestaande beveiliging aangebracht.

Toen deze maand weer veel dode vogels met verbrande poten werden gevonden, heeft de vogelbescherming contact opgenomen met de centrale directie van de PTT die de zendinstallaties beheert. De vogelbescherming werd daarbij geadviseerd door deskundigen van het rijksinstituut voor natuurbeheer en van staatsbosbeheer.

Tijdens het overleg hebben de beheerder van Radio Lopik op eigen initiatief bij de binnenlandse omroep al een proef genomen met het aanbrengen van nog twee nylonkabels aan weerszijden van de voedingslijnen voor de binnenlandse omroep, waardoor als het ware een 'overdakking' van deze lijnen is ontstaan. De ervaringen van vorige week en deze week wijzen uit, dat deze beveiliging afdoende is.

Vrijdag is in principe besloten, op het terrein van de wereldomroep dezelfde beveiliging aan te brengen. Er zal onmiddellijk worden begonnen met dat deel van het in totaal elf kilometer lange traject, waaronder de afgelopen tijd de meeste vogelslachtoffers zijn geteld. Aan de hand van de zendertechnische ervaringen die op dit proefstuk worden opgedaan zal worden geadviseerd over de beveiliging van het gehele zenderpark.

De PTT raamt de kosten daarvan op f 100.000.—. De Nozema zal proberen, een deel van dit bedrag terug te krijgen van het ministerie van CRM waaronder de natuurbescherming ressorteert.

De Vereniging tot bescherming van vogels heeft meegedeeld, zeer verheugd te zijn 'over het feit dat bij het staatsbedrijf der PTT van een zo grote mate van begrip en bezorgdheid voor dit acute vogelbeschermingsprobleem is gebleken'.

Het aantal torenvalken en uilen dat de afgelopen maanden in Lopik is omgekomen is niet precies bekend omdat sommige dodelijk gewonde vogels er nog in slagen, weg te vliegen, maar het wordt geschat op 250 à 400.

Ook Belgische boeren betogen

Na Nederland en de Bondsrepubliek zijn vrijdag ook in België de boeren weer de straat op gegaan om te betogen tegen de verlaging van hun inkomens.

Onder auspiciën van de boerenbond en het algemeen boerensyndicaat worden een dertiental betogingen gehouden. Elf daarvan worden in de middag gehouden maar in de ochtend waren in Geel al ongeveer 250 boeren met landbouwtrekkers aangekomen om te demonstreren. Ook in Turnhout was een ongeveer even groot aantal boeren met trekkers op de weg.

Weer Westduitse bank over de kop

Een klein particulier bankbedrijf in Hamburg, Bankhaus Wolff, heeft vrijdag zijn activiteiten stopgezet. De eigenaar van de bank, Hans Wolff, heeft zijn vergunning teruggegeven aan het regeringsbureau voor toezicht op het kredietwezen. De Westduitse bankiersvereniging liet in een verklaring weten 'verrast te zijn door deze gebeurtenis'.

Naar verluidt is Bankhaus Wolff (opgericht in 1961) in financiële moeilijkheden gekomen doordat op grote schaal tegoeden werden opgenomen. Het balanstotaal van de bank bedraagt ongeveer 80 miljoen mark.

Het is de derde keer binnen twee maanden dat een Duitse bank in moeilijkheden is. Op 26 juni moest de Keulse bank Herstatt zijn deuren sluiten nadat er grote verliezen waren geleden bij deviezenspeculaties. Die bank had op de dag van sluiting een schuld van 500 miljoen mark. Op 12 augustus ging de in Frankfort gevestigde bankinstelling Bass en Herz in liquidatie. Dat bankdebâcle was voornamelijk het gevolg van de financiële moeilijkheden bij een industrieel concern waaraan de bank geliëerd was.

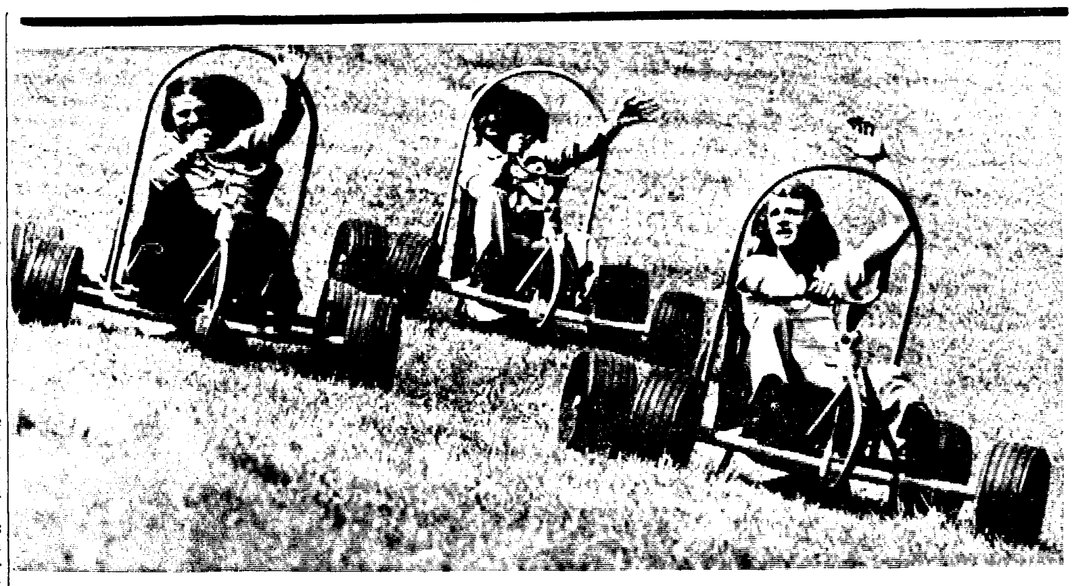

Zeepkisten met race-banden: een nieuwe versie van een oud spel. De heuvels van Sauerland (West-Duitsland) worden momenteel door flink wat 'racers' afgeraasd.

Kater in diepvries

De drie maanden oude kater Peter van een restaurant in Wintersingen bij Bazel heeft een verblijf van 34 uur bij een temperatuur van 18 graden onder nul in het diepvriesvak van een ijskast overleefd. De restauratiehouder had niet gemerkt dat het kleine dier in de ijskast gesprongen was toen hij ijsblokjes pakte.

Een dierenarts slaagde er in Peter met besproeiing en zuurstof weer 'tot leven te wekken'. Het dier schijnt geen nadelige gevolgen van zijn ijselijk avontuur te hebben overgehouden.

Scholten-Honig verwacht 40% méér winst

Koninklijke Scholten-Honig NV (KSH) rekent erop, dat over het per 31 augustus eindigende boekjaar 1973-1974 een nettowinst zal worden behaald van f 17 à f 18 mln. (v.j. f 13.5 mln.). President-directeur Dr. W. L. G. S. Hoefnagels heeft dit meegedeeld in een vergadering van de centrale ondernemingsraad. Een stijging dus met ca. 40 procent.

Deze nieuwe voorspelling is optimistischer dan door KSH bij het halfjaarbericht in mei is uitgesproken. Toen werd verwacht dat de nettojaarwinst met circa 20 pct. zou toenemen tot circa f 16 mln. Over het boekjaar 1972—1973 heeft KSH een dividend uitgekeerd van f 3.— per aandeel van f 25,—

Mees en Hope

De nettowinst van de Mees en Hope groep NV is in het eerste halfjaar van 1974 ten opzichte van dezelfde periode van het voorafgaande jaar met 10,2 pct. gestegen van f 11,7 mln. tot f 12,9 mln.

Jeugdorganisaties vragen onderhoud met Indonesië-delegatie parlement

De besturen van het ANJV, de FJG, het Landelijk Overleg Grondraden en het NVV-jongerencontact hebben de Kamerleden die binnenkort naar Indonesië reizen voor een officieel bezoek, om een onderhoud gevraagd.

De jeugdorganisaties willen bij die gelegenheid hun standpunt met betrekking tot Indonesië nader uiteenzetten, en voorts willen zij horen of en op welke wijze de parlementaire delegatie in Djakarta denkt op te treden voor herstel van de democratische vrijheden en rechten van het Indonesische volk. In dit verband willen de organisaties speciaal de aandacht vestigen op de positie van de 24-jarige voorzitter van de Studentenraad van de universiteit van Indonesië, Hariman Siregar, die gevangen zit wegens zijn rol bij de acties tijdens het bezoek van de Japanse premier Tanaka, en op die van Sukatno, de ter dood veroordeelde voorzitter van de Pemuda Rajat.

De parlementaire delegatie die naar Indonesië gaat zal onder leiding staan van Tweede Kamervoorzitter Vondeling, en verder bestaan uit de voorzitter van de Eerste Kamer, Thurlings, de Eerste Kamerleden Vermeer (PvdA), Van der Maden (KVP) en Zoutendijk (VVD) en de Tweede Kamerleden Dolman en Wierenga (PvdA), Kleisterlee (KVP), Aantjes (AR), Veder-Smit (VVD) en Coppes (PPR).

Bomaanslag op Sicilië

Voor de tweede maal in nog geen maand tijd is vrijdag bij de woning van een voormalige Italiaanse senator in Messina op Sicilië een bom ontploft. Zijn auto werd vernield en er sneuvelden talrijke ruiten.

Vorige maand werd bij een dergelijke aanslag bij het appartement van baron Sergio Marullo, die tot 1972 als onafhankelijke voor Messina zitting had in de Romeinse Senaat, door een krachtige bom een tiental geparkeerde auto's beschadigd.

Volgens de politie houden de aanslagen wellicht verband met de ontvoering van de 23-jarige zoon van de baron in februari. Op grond van inlichtingen van de senator zijn vijf mannen aangeklaagd wegens deze ontvoering. Zij wachten op hun proces. Baron Marullo kreeg de lossom van 300 miljoen lire (ongeveer f 1,15 mln.) terug die hij voor de vrijlating van zijn zoon had betaald.

Schmidt naar het Como-meer

De laatste dagen schijnen foto's van zwemmende, dan wel zeilende, regeringsleiders in trek te zijn. Ford opende de rij met zijn privé-zwembad, spoedig gevolgd door een crawlende president Giscard d' Estaing, vervolgens kwam Rockefeller zittend in een zeiljacht in de kranten. Ook bondskanselier Schmidt wilde kennelijk niet achterblijven. Hij liet zich fotograferen al roeiend in een bootje in de buurt van Hamburg. Binnenkort kan men wel een plaatje verwachten van Schmidt en de Italiaanse premier Rumor samen, want volgende week reist Schmidt naar het Como-meer in Noord-Italië.

Het reisje naar het Como-meer is voorbereid door besprekingen in Bonn tussen de ministers van financiën van de twee landen. Na afloop daarvan kwam een vrij heftige ontkenning van het Bonner ministerie van buitenlandse zaken, dat in dit onderhoud de Westduitse voorwaarden zijn opgesomd die Bonn koppelt aan de geldlening van vijftien miljard gulden (3.500.000 miljoen lire) aan Italië. Over deze geldlening aan Rome wordt al maanden onderhandeld; ze moet in een EEG-jasje worden gedrapeerd. West-Duitsland zou het overgrote deel van deze lening op tafel gaan brengen, mits Italië — zo werd al veel eerder door Schmidt verklaard — enkele draconische bezuinigingsmaatregelen zou doorvoeren ten koste van het levenspeil van de Italiaanse werkers. Dit alles krachtens de regel van 'evenwichtige' begrotingen en balansen, waarbij aan de defensie niet getornd mag worden.

Wat staat er aan het Como-meer te gebeuren?

Bonn dicteert voorwaarden

Die ontkenning van Bonn is uiteraard een diplomatieke wassen neus, want het is algemeen bekend dat West-Duitsland een scherpe politieke druk op de EEG-partners uitoefent ten aanzien van de economische en financiële — ook op het binnenland gerichte — staatshuishoudingen.

De Romeinse correspondent van de Britse Times nu tilt een tipje van de sluier op door te schrijven dat de Como-besprekingen van Schmidt en Rumor in Italiaanse regeringskringen van de 'allergrootste betekenis' worden geacht. De onderhandelingen hebben de 'acute economische moeilijkheden' van Italië tot inzet, die met de dag groter worden. Ook Rumor zou er wel voor voelen het Como-overleg te bedekken met een EEG-scherm om in eigen land niet al te openlijk voor schut te staan.

'De Italianen voelen (wel) aan, dat zij veel moeten bijdragen in een evaluatie van de situatie in het oostelijk deel van de Middellandse Zee en zij begrijpen dat de Duitsers een uitgebreide discussie over het probleem willen' voeren(!)

Bovendien zal premier Rumor in staat zijn de Duitse kanselier een 'diepgaand overzicht te geven van de politieke en economische vooruitzichten in Italië voor de komende herfst. Dit is in zekere zin de kern van de gehele discussie, gezien de draagwijdte van Italiës binnenlandse gang van zaken van alle andere kwesties, waarover gesproken zal worden'.

Het blad meldt tenslotte dat de gouverneur van de Italiaanse centrale bank, Carli, zich al in Bonn bevindt om de details van de (EEG oftewel Westduitse) lening te bespreken. 'De aard van de hieraan verbonden voorwaarden is van grote betekenis aangezien er geen precedent bestaat voor economische hulp op deze schaal binnen de EEG', aldus de Times.

Een en ander doet vermoeden, dat West-Duitsland zich in vergaande mate inmengt in de binnenlandse situatie in Italië en kennelijk erop uit is Rumor 'voorwaarden' te dicteren.

En de recente ontwikkelingen in het gebied van de Middellandse Zee, onder het aanroepen van de 'strategische ligging van Italië in het midden' van deze zee, willen aangrijpen om de Westduitse invloedssfeer te vergroten.

Het Italiaanse blad Messaggero weet al te melden, dat van Italiaanse zijde aan Bonn de toezegging is gedaan tot het invoeren in Italië van het Westduitse PAL-kleurentelevisiesysteem. Dat zou de Westduitse concerns enorme winsten opleveren.

Het ziet er echter niet naar uit dat het onderonsje Schmidt-Rumor aan het Como-meer — ver weg van Bonn en het drukke gewoel van Rome — in Italië zelf onopgemerkt voorbij zal gaan.

Gevechten in Vietnam

De gevechten die momenteel door het Thieu-regiem in Zuid-Vietnam ontketend worden drijven tienduizenden mensen naar vluchtelingenkampen en eisen talrijke slachtoffers. Ook de New York Times ontgaat dat niet en een verslaggever van dit blad in Da Nang ziet zich zelfs gedwongen om kritiek uit te oefenen op het Amerikaanse marionettenregiem van Thieu.

In een artikel schetst hij een huurlingenplan om de bevolking die in het verleden door Thieu in vluchtelingenkampen was samengedreven weer in de landbouw te werk te stellen. 'Om zich te verzekeren van land voor de hervestiging probeerde het Zuidvietnamese (huurlingen-) leger vruchtbare rijstgronden onder controle te krijgen, waarbij het soms door omstreden gebied trok en soms door 'Vietcong' dorpen.'

En de correspondent tekent uit de mond van een buitenlandse diplomaat op, dat de acties van het Bevrijdingsfront plaatsvinden 'om land te heroveren waarvan ze menen dat het rechtmatig van hun was op het moment van het staakt-het-vuren in januari 1973'.

'Afgelopen herfst', aldus deze diplomaat die de toestand ter plaatse volgt, 'veroverden de Thieu-legers aanzienlijke gebieden in het eerste (meest noordelijke) militaire region. De agressie vond vooral in de rijstgebieden plaats. Dat is de reden dat ze (de vrijheidsstrijders) zo hevig aandringen op uitvoering van de Parijse accoorden', aldus de diplomatieke zegsman van de New York Times. Hij herinnert eraan dat de patriotten corridors kregen toegezegd voor bevoorrading. Maar Thieu heeft openlijk een blokkade ingesteld en probeert de bevrijde gebieden te isoleren.

Ondertussen wordt steeds duidelijker dat de bevolking en hun vrijheidsstrijders zich fel tegen de agressie en isolatie-pogingen verzetten en daarbij ook schitterende successen behalen. Alleen is het opmerkelijk hoe hardnekkig in die gevallen de New York Times en ook de Nederlandse burgerlijke pers de huurlingentaal blijven spreken en nota bene de vrijheidsstrijders afschilderen als veroveraars.

Wroeten in de prut

In West-Duitsland is een groepje leden uit de Bondsdag doende met het zogeheten 'Guillaume-onderzoek'. Officiële aanleiding is de spionage-affaire die eerder dit jaar werd gebruikt om Brandt door Schmidt te vervangen. En officieel zijn de Bondsdagleden de feiten aan het licht aan het brengen. Een beschouwing in de Neue Zürcher Zeitung leert hoe dat gaat, hoe de 'geachte afgevaardigden' spelevaren door de riolen van de geheime diensten en hun positie bij de dossiers vooral gebruiken om politieke tegenstanders met drek te gooien.

Zo moest de zomerse rust in Bonn deze week worden onderbroken voor een spoedzitting van het presidium van de Bondsdag. Onderwerp was de Guillaume-commissie, waarvan de leden elkaar kennelijk al de haren uit het hoofd hadden getrokken en nu dreigden te beginnen aan het uitdraaien van ledematen.

Vanwege de SPD-FDP-coalitie werd geklaagd dat geheime stukke van de Westduitse BVD in het CDU-gezinde blad Die Welt waren afgedrukt. De CDU/CSU klaagden daarentegen dat de geheime stukken die ze kregen niet volledig waren. Na moeizaam overleg kwam een compromis tot stand waarin iedereen gelijk kreeg. Ondertussen drukt de Frankfurter Rundschau een commentaar af, waarin weliswaar geen licht wordt geworpen op de affaire-Guillaume, maar nog wel enigszins op de ruzies: 'Tot voorjaar 1975 zullen we niet meer uit de verkiezingsatmosfeer komen. In de herfst verkiezingen voor het deelstaatparlement in Hessen en Beieren; dan volgen Sleeswijk-Holstein, Saarland en Rijnland-Palts'. Van de methoden waarmee de strijd wordt gevoerd levert het 'onderzoek' de voorbeelden.

De Egeïsche zee

Binnen de driehoek Turkije-Cyprus-Griekenland heerst nog steeds een toestand van oorlog, het onzekere staakt-het-vuren op Cyprus sluit aanscherping van de conflicten niet uit, ook al speelt zich thans een krijg op het diplomatieke front af die zich voor het overgrote deel aan het oog onttrekt.

Dat zich in Griekenland krachtige anti-Amerikaanse stromingen manifesteren, is de afgelopen weken duidelijk gebleken. Tal van Griekse bladen blijken in commentaren, maar ook met cartoons, de Amerikaanse politiek scherp op de korrel te nemen, waarbij vooral minister Kissinger het moet ontgelden.

Le Monde schrijft bijv. dat in de Griekse pers erop gewezen wordt dat Kissinger van tevoren op de hoogte was van de putsch tegen de regering-Makarios, die de aanloop vormde voor Turkse troepenlandingen op Cyprus.

Het blad geeft in deze trant een beeld van de stemmingen, die er op dit moment in Griekenland heersen. De publieke opinie zou ten aanzien van Cyprus nogal uiteenlopend denken, voor wat Turkije betreft echter niet.

'Voor de Grieken heeft Ankara zich van de affaire-Cyprus bediend als een voorwendsel en probeert Turkije in werkelijkheid de kwestie van het continentale plat en de zeegrenzen ten eigen voordele te regelen, daar waar recente vondsten in de Egeïsche Zee een sterke geur van olie doet heersen'.

Ook op Cyprus zelf zou olie in de grond zitten.

Mogelijk dat hiermee de haast wordt verklaard van de regering-Ecevit, die in ijltempo een speciale regeringscommissie heeft gevormd, die zich zal bezighouden met 'alle financiële en economische problemen' van het nu door Turkse troepen bezette deel van Cyprus. Tot voorzitter van deze commissie is benoemd Muezzinglu, voorheen Turks ambassadeur ..... bij de EEG.

Verbittering . . .

Onder de kop 'De Grieken — één in verbittering en radeloosheid' probeert het Westduitse blad Die Welt de indruk te wekken, dat 'dé Grieken' in zak en as zouden zitten.

Als we het verhaal echter goed begrijpen, zit Die Welt in zak en as. Het blad maakt zich er kwaad over dat de 'onder de bondgenoten wederzijds gebruikelijke militaire informatie van Griekse zijde al weken geleden werd gestaakt'.

'Symptomatisch voor hoe zich de verhouding van Griekenland tot zijn NAVO-bondgenoten had ontwikkeld is ook de reactie van het Griekse oppercommando op een officiële Duitse mededeling, dat op 7 oktober a.s. in Malme — op het eiland Kreta — een militaire begraafplaats voor 4900 Duitse gevallenen zal worden ingewijd.

Het commando weigerde elke deelname van Griekse troepen en gaf slechts toestemming voor het officieel openstellen van deze begraafplaats onder de voorwaarde, dat de plechtigheid slechts tot een godsdienstoefening beperkt zou blijven'.

De lezer zal begrepen hebben dat het hier gaat om de graven van gesneuvelden militairen van Hitlers troepen, toen in de oorlogsjaren een hevige strijd woedde om Kreta. Die inwijding dient dus volgens Die Welt (en de top van de huidige Bundeswehr) met veel militair vertoon te geschieden. Nu men er in Athene weinig voor voelt om de NAVO-trommen te roeren, heerst er 'verbittering' bij de Welt-redactie.

Dammen

No. 7 Serie 241
Erik.

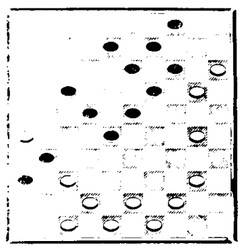

No. 8 Serie 241.
Erik.

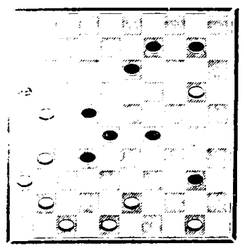

Wit: 20 21 31 36 41 43 47 48 50.
Zwart 7 ist: **Wit speelt en wint. No. 8: Wit forceert de winst.**

Schaken

De Ladderwedstrijd.
Oplossingen.

No. 1648 — (42) — Ir. N. Dimitrov — 3± —
Wit 1. Td1?, Ld6!
Maar: 1. Tg4, (dreigt 2. Lb7:±)
1. —, Tf3. 2. Tg5:!, T ontw. 3. Lb7±
1. —, Lc7. 2. Tg5+, Lb5. 3. Lb7±
1. —, —. 2. —, Ld5. 3. Td5:±
No. 1649 — (43) — Ir. N. Dimitrov — 3±
1. Db6! (dreigt 2. D:e6+, Kf4:. 3. De3±)
1. —, e:d5. 2. Tf5:+, Kf5:. 3. Df6:±
1. —, Kd5:. 2. Tc4:!, Kc4:. 3. Dc6±
1. —, —. 2. —, Le7. 3. Dd4±
No. 1650 — (44) — Vlad. Bunka — 3± —
1. Lb5:!, Kb7. 2. c8P, Kc8: 3. La6±
1. —, —. 2. —, Ka8. 3. Lc6±
No. 1651 — (45) — Stelian Lambá — 2± —
1. Dh4! (dreigt 2. Pc4±)
1. —, c4. 2. Pf3±
1. —, Pd6. 2. Pf3±
1. —, Lf4. 2. Df4:±
1. —, Lg4. 2. Dh2:±
1. —, Kd6. 2. Pc4±
Niet 1. Da3? faalt na Tf7:!
Niet 1. Dd3? faalt na Tf7:!
No. 1652 — (46) — Ir. A. F. Janoveik —
1. —
1. Pf2! (dreigt 2. d4+, c: d3 e.p. 3. Pd3: ±)
1. —, (dreigt 2. c:d4. 3. Ld1:±)
1. —, d4. 2. Te4+, Le4:. 3. Pg4±
1. —, b6. 2. Tc5:, d:c5. 3. Lc7±
No. 1653 — (47) — C. Goumondy — 3± —
1. Pd6:, La2. 2. Pe4, d6. 3. Pf2±
1. —, Lb3. 2. Tc:d2+, Kc3. 3. Ld4:±
1. —, Lc2. 2. Pc4, d6. 3. Pb2±
1. —, Ld3. 2. Tc:d2+, Ke3. 3. Ld4±
1. —, g4. 2. Lh6, 3. Te:d2±
1. Pd1? g4!!

	No. 1648	No. 1649	No. 1650	No. 1651	No. 1652	No. 1653
A. Bosma	3	-	3	-	-	-
[illegible]	3	3	3	-	-	-
[illegible]	-	-	3	-	3	-
Jan Karel (CSSR)	3	3	3	2	3	3
[illegible]	-	3	3	2	3	-
Westerman	3	3	3	2	3	-
v. Eijk	3	3	3	2	3	3
v. d. Kluit—Stapel	3	3	3	-	-	-
Ph. Schuurmans	3	3	3	2	3	3
Bover Sr.	-	-	3	-	-	3
Zwistra	3	3	3	2	3	3
A. van 't Hul	-	-	-	2	3	3
Sertori	-	-	-	2	-	3
Vermeulen	3	3	3	2	3	3
Christiaans	3	3	3	-	-	-

Boekbespreking: Introduction to the Retrograde Analysis.
Het voor mij liggende werkje met bovengenoemde titel, van de hand van **Dr. Ir. Karl Fabel**, toont aan, dat deze internationale meester in de schaakproblematiek werkelijk een expert mag worden genoemd. Hij tovert vele terugblikken van diagrammen en toont op klare wijze aan wat wel en wat niet mogelijk is geweest om een bepaalde stand van een probleem te doen ontstaan op grond van de gang van zetten in een schaakpartij.

Maar er is veel meer. De ontleding van een stelling met het doel iets uit het denkbeeldige voorafgegane spel te weten te komen. En uit een dergelijke ontleding moet dan de oplossing worden gevonden.
Vooral in dit laatste munt de inhoud van dit nieuwe schaakwerk van Dr. Ir. Karl Fabel uit.

Het werk is reeds verschenen in de Franse taal (A. Grunenwald). Deze uitgave is op fraaie wijze in prettig leesbaar Engels vertaald door Philip Cohen.

Het is een boek voor de 'upper ten' onder de componisten en de oplossers. De prijs [illegible] ligt wel hoog, maar het is ook een volle waard. U kunt bestellen bij [illegible] Karl Fabel, 8081 Aufkirchen, Pirnitzstraßen 16 in West-Duitsland.
[illegible] aan de samensteller en de vertaler.
VAN DER LEEDEN

DERTIG JARIGE HOOFDSTAD OPERETTE BRENGT DERTIGSTE VOORSTELLING

De échte Gräfin Mariza staat op het podium in 200 theaters

(Van onze kunstredactie)

'Wij zullen de échte Mariza op het podium zetten. We zullen bewijzen dat geen enkele tv-operetteproduktie het haalt bij het sfeertje dat wij in het theater weten te brengen. We brengen een Gräfin waar de mensen nog jarenlang hun mond over vol zullen hebben. Ze hebben ons dertig jaar lang niet in de steek gelaten en we zullen dat belonen met een klinkende voorstelling'.
Netty Hamel, directrice van de Hoofdstad Operette is zichtbaar over haar woede heen. Woede veroorzaakt door de weigering om de tv-uitzending van dezelfde Gräfin, nota bene één dag voor de première van de Hoofdstad Operette, te annuleren.
De woede heeft nu plaats gemaakt voor het vertrouwen dat zij heeft in het publiek dat de voorstellingen van het gezelschap de laatste jaren zo trouw bezocht heeft.
Zij heeft hier alle reden voor. De gemiddelde zaalbezetting, gerekend over 200 voorstellingen, was 92%. Het is de vraag of er een theatergezelschap in ons land is dat dit ook kan zeggen.
Het afgelopen jaar was trouwens om nog een andere reden een voorspoedig jaar voor de Hoofdstad Operette. De voorstelling van Die Lustige Witwe werd algemeen gezien als de grote doorbraak, waarmee zich het gezelschap op internationaal niveau plaatste.

Ontwikkeling operette was strijd voor erkenning

De Hoofdstad Operette ontstond toen Otto Aurich en Meijer Hamel in 1945 de handen ineen sloegen.
Toen de Weense karakterkomiek Otto Aurich als één van de weinige overlevenden van de vooroorlogse Fritz Hirsch-Operette een nieuw gezelschap wilde oprichten om de operettetraditie in ons land voort te zetten lag het voor de hand dat hij Meijer Hamel opzocht. Meijer Hamel was in 1920 met zijn liedjes en met zijn gitaar het cabaret van Jean Louis Pissuise binnengestapt. Daarmee begon hij een lange carrière, waarin hij o.a. succesvolle revuetjes schreef voor de Cinema Royal in Amsterdam en tenslotte de Meijer Hamel-revue produceerde, waarin zowat alle bekende revue-sterren van de dertiger jaren hebben geschitterd.

Otto Aurich en Meijer Hamel, ideale combinatie

De artistieke ervaring van Aurich en het zakelijk inzicht van Hamel: een combinatie die niets anders dan gouden bergen kon beloven. Er waren dan ook genoeg vrienden die hun wel iets wilden lenen.
De Hoofdstad Operette, als opvolger van de Fritz Hirsch-Operette was een feit en de eerste voorstelling, het Dreimädelhaus, een groot succes.
Men begon met twee produkties per jaar. In het seizoen 1951/52 besloot Meijer Hamel, door de steeds groeiende belangstelling er één van te maken. Hierdoor konden niet alleen de produkties duurder worden opgezet, maar kon het gezelschap ook meer over het land uitwaaieren.
Sinds die tijd brengt De Hoofdstad Operette gemiddeld 220 voorstellingen in een periode van tien maanden, verdeeld over meer dan 100 zalen, verspreid over het hele land. Dit maakt

Jacco van Renesse, na My Fair Lady en Sweet Charity, nu de operette.

Netty Hamel, directrice van de Hoofdstad Operette

de Hoofdstad Operette in feite tot het belangrijkste spreidingsgezelschap in Nederland.

Groot operettepubliek

De ontwikkeling van de Hoofdstad Operette geeft aan dat er in Nederland een groot en breed samengesteld operettepubliek bestaat. Het geeft echter ook aan dat deze kunstvorm altijd in het verleden als een ondergeven kind behandeld is door de overheid.
Deze ontwikkeling van het gezelschap ging namelijk gepaard met een nooit aflatende strijd voor erkenning en de daaraan vastzittende subsidie.
Tot voor enkele jaren is de Hoofdstad Operette nooit voor subsidie in aanmerking gekomen, ofschoon toen reeds de gemiddelde zaalbezetting aanmerkelijk hoger lag dan van welk gesubsidieerd gezelschap dan ook. Ook nu nog krijgt het gezelschap een incidentele subsidie. Elk jaar opnieuw worden de bezoekerscijfers bestudeerd en aan de hand daarvan wordt het bedrag beschikbaar gesteld. Op de eerste plaats brengt dit uiteraard grote onzekerheid met zich mee.
Het betekent echter ook dat de leden van het gezelschap maar voor tien maanden betaald kunnen krijgen. De resterende twee maanden moeten ze aankloppen voor een WW-uitkering of op een andere manier in hun inkomen voorzien.
In die eerste jaren hebben tal van nu beroemde artiesten via de Hoofdstad Operette naam gemaakt. Mizzy van der Lans, Mimi Aarden, Jenny Veeninga, Cora van Doesburg, Emmy Greger, Nel Morpurgo, Peter van Zon, Johan van der Zalm, Chris Reumer, Rudolf Kat, Bert Beijnen, Jan Handerson en Willy Alberti, die in 1946 een rol had in Het Witte Paard, zijn namen die aangeven hoe belangrijk zo'n gezelschap als de Hoofdstad Operette is in het culturele leven.

Versterkte groei

Otto Aurich overleed in 1963. Zakelijk leider Meijer Hamel overleed in 1965, aan de vooravond van het nieuwe seizoen. Hun werk werd overgenomen door Ruth Aurich en Netty Hamel. Sinds vier jaar wordt het gezelschap nu geleid door Netty Hamel, hierbij bijgestaan door Philip Hamel, die de familietraditie blijkt voort te zetten.
Met Netty Hamel aan het roer zette

Lizzy Schöffman, vanuit Wenen naar Amsterdam

de groei van het gezelschap zich in versterkte mate door. Het gezelschap veranderde in een stichting en werd welwillender behandeld door het rijk, provincie en gemeente. Mede daarom kon het gezelschap versterkt worden. Er kwamen meer solisten, het koor werd groter evenals het eigen orkest, en er kwam een eigen ballet.
Het is hierdoor dat de Hoofdstad Operette voor haar jubileumvoorstelling de keus kon laten vallen op Gräfin Mariza, want juist dit werk van Emmerich Kálmán stelt hoge eisen aan een gezelschap.

De Gräfin

De titelrol in de Gräfin Mariza wordt vervuld door de veelzijdige Lizzy Schöffman. Zij begon haar carrière als danseres in het Burgtheater in Wenen, haar geboorteplaats. Daarnaast nam zij zangles en koos tenslotte

Jan Handerson, van timmerman tot opera- en operette-ster.

voor een loopbaan in de operette. Een gastrol bij de Hoofdstad Operette oogste zoveel succes dat zij een vast contract kreeg aangeboden. Zij zingt nu al jaren de belangrijke rollen in het gezelschap.
Jan Handerson speelt de rol van Tassilo. Hij was oorspronkelijk timmerman, had zin in zingen en stapte op 25-jarige leeftijd naar een zangpedagoge. In 1955 begon hij bij de Hoofdstad Operette, maar zong ook in theatershows, in de Matthäus Passion en in een ijsrevue. In 1964 werd hij gecontracteerd door het Stadtheater in Hildesheim. Hij zong daar negen jaar lang vier operettes en één musical per seizoen. Toen hij inviel voor de rol van Danilo in Die Lustige Witwe maakte hij zo'n indruk dat de Hoofdstad Operette hem snel terughaalde. Onlangs werd hij uitvoerig in de bloemetjes gezet toen hij deze rol voor de 500-ste maal zong. In het komende seizoen zal hij ook de titelrol zingen in de opera Schweik, een produktie van de Nederlandse Operastichting.

Jacco van Renesse een openbaring

Een heel bijzondere gebeurtenis is de komst van Jacco van Renesse naar de Hoofdstad Operette. Het laatste optreden in Nederland van hem dateert van My Fair Lady, waarin hij aanvankelijk de rol van Freddy speelde en later veel succes oogstte met prof. Higgins. Vorig jaar gaf hij te kennen zich geheel aan de operette te willen wijden. Dit leidde toen tot een tv-optreden, waarin hij successen zong van Jan Kipura, en tot een Duitse operettefilm. Dit jaar zong hij gastrollen in België in de operettes Walzertraum en Boccacio. Hij zingt nu de rol van baron Zsupan.
Naar de repetities die wij gezien en gehoort hebben, belooft dit een openbaring te worden!
Marga de Boer, de ontdekking van de Hoofdstad Operette sinds zij vorig jaar na twee voorstellingen de rol van Lizzy Schöffmann in Die Lustige Witwe moest overnemen zingt Manja, de jonge zigeunerin.
Aad Jans, die begon in het Schiedams kerkkoor, zeeman werd en daarna toch weer besloot om te gaan zingen, kon na een tijdlang touwtrekken tussen de Nederlandse operastichting en de Hoofdstad Operette voor de operette behouden blijven en zingt nu Berko de zigeuner.
Leonard Horn maakt in de Gräfin Mariza zijn debuut als solist. Na een rol in de musical Free as Air, in de Jantjes en Anatevka, zingt hij nu Penizek.
De voorstelling wordt geregisseerd door Alexander Pichler, die de laatste drie jaar tot zeer opzienbarende prestaties wist te komen met de groep.
De muzikale leiding is in handen van John Kapper, die bij de Lustige Witwe herhaaldelijk de zaal moest dirigeren in plaats van het orkest, zo enthousiast reageerden de mensen.
Het ziet er naar uit dat het deze keer niet anders zal zijn. De inzet en het plezier wat de ongeveer zestig leden van de groep in hun werk hebben staan er in ieder geval borg voor. De schatting is dat de Hoofdstad Operette de voorgaande 29 jaar vijf miljoen mensen in heel Nederland naar haar voorstellingen heeft getrokken.
De dertigste voorstelling in het dertigste seizoen kan een begin vormen van de volgende vijf miljoen. De toenemende belangstelling voor de operette en de sympathie die de Hoofdstad Operette heeft weten op te bouwen staan hier garant voor. Daar kan een tv-uitzending niets aan veranderen!

Kruiswoordpuzzle

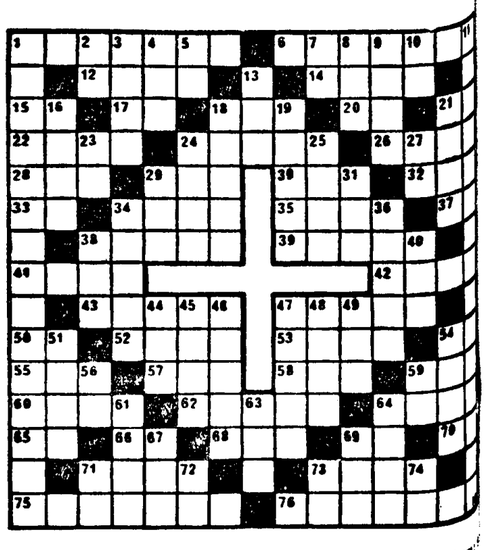

HORIZONTAAL:
1 aangenaam, plezierig; 6 soort pompoen; 12 gierigaard; 14 papiermaat; 15 muziekoot; 17 onbepaald hoofdtelwoord; 18 omslag voor papieren; 20 o.l. liter (afk.); 21 Technische Hogeschool (afk.); 22 valdeurtje aan een duiventil; 24 voormalig muntstuk met een ruiter als beeldenaar; 26 telwoord; 28 vierhandig dier; 29 hoofddeksel; 30 glansloos; 32 flauwhartig; 33 met name (afk.), 34 boodschapper; 35 standaard om een doek bij het schilderen op te zetten; 37 antwoord betaald (afk.) (op telegrammen); 38 hoofddeksel; 39 bloem; 41 Europeaan; 42 openbaar vervoermiddel; 43 kaartspel; 47 nauw straatje; 50 per procuratie (afk.); 52 ongaarne; 53 wandelhoofd in zee; 54 schijngestalte van de maan (afk.); 55 weide in het hooggebergte; 57 water doorlatende; 58 loopplaats voor kippen aan het hok; 59 aanwijzend voornaamwoord; 60 publieke wandelplaats; 62 hol gedeelte aan een boor, waarin het boorsel wordt verzameld en omhooggewerkt; 64 deel van de voet; 65 voorzetsel; 66 geluid van zeker dier; 68 Roemeense munt; 69 lidwoord; 70 chemisch symbool; 71 stad in Zwitserland; 73 jonge kabeljauw; 75 aandoenlijk; 76 korte vuurmond.
VERTICAAL:
1 zwaar ongelijmd papier; 2 eerstvolgende (afk.); 3 schop; 4 korte tijdsduur; 5 persoonlijk voornaamwoord; 7 paardesoe; 8 gewrichtje; 9 verdikking van de opperhuid; 10 type zeilvaartuig (afk.); 11 mannelijk beroep; 13 kikvorsachtig dier; 16 bezieldheid, vuur; 18 liturgisch hoofddeksel; 19 concierge aan een universiteit; 21 kleverige stof; 23 Amsterdams peil (afk.); 24 toespraak; 25 kleur; 27 werkwoord (afk); 29 meisjesspeelgoed; 31 vinnig, verbeten; 34 adellijke titel; 36 inhoudsmaat; 38 deel v.e. tabakspijp; 40 vreselijk; 44 vistuig om kabeljauw te vangen; 45 wars van laagheid; 46 ondeugende jongen; 47 sierdek op een bed; 48 plaats in de Betuwe; 49 telwoord; 51 voornemen tot iets; 54 snarenspeeltuig der Ouden; 56 titel (afk.); 59 dat s (afk.); 61 nauwe opening; 63 brandbare stof; 64 zoogdier; 67 punktemaat; 69 saai, niet opwekkend (figuurlijk); 71 geluid van zeker dier; 72 de onbekende (afk. Latijn); 73 + 74 muziekoot.

OPLOSSING VORIGE WEEK
HORIZONTAAL:
1 platina; 6 lakmoes; 12 peer; 14 loom; 15 es; 17 er; 18 ruw; 20 M.O.; 21 br.; 22 slof; 24 degen; 26 idee; 28 iep; 29 rek; 30 zog; 32 ree; 33 de; 34 roze; 35 Edam; 37 nu; 38 kabel; 39 lelijk; 41 naaf; 42 toss; 43 peper; 47 kamer; 50 Sr.; 52 lina; 53 aker; 54 T.H.; 55 Hes; 57 pad; 58 pen; 59 mei; 60 adie; 62 Namen; 64 kiem; 65 me; 66 p.p.; 68 rol; 69 Jr.; 70 n.m.; 71 zout; 73 naar; 75 rooster; 76 kasteel.
VERTICAAL:
1 presidentshamer; 2 A.P.; 3 teef; 4 Ier; 5 nr.; 7 al; 8 koe; mooi; 10 om; spreeuwschimmel; rug; 16 slee; kel; 19 wezel; been; 23 op; 25 node; 27 Dr.; rob; 31 gal; fel; 36 mijter; kap; 40 kor; 45 elan; 46 [illegible]; 47 kapel; 49 men; 51 rede; teen; 56 si; 61 epos; 63 mol; krat; 67 put; 71 zo; 72 te; 74 re.

DE WINNAAR
De winnaar van de kruiswoordpuzzel is Mej. K. de G. te [illegible]. Zij krijgt op haar verzoek: Moord in de martelstoel, gezonden.
Deze week kan men kiezen uit de volgende drie boeken: Het Nederlands woordenboek. Henri Troyat: De wrede erfenis, van Agatha Christie: Moord in de martelstoel.
Uw oplossing vóór uiterlijk donderdag a.s. in ons bezit sturen. Zenden aan redactie De Waarheid, postbus 345 Amsterdam.

BEJAARDENPROBLEMEN

In De Waarheid van 16 augustus stond een bijzonder goed artikel over een aantal problemen waarmee de bejaarden in ons land te kampen hebben. Ik wil hierbij ingaan op een categorie bejaarden die wel bijzonder wordt getroffen door het gebrek aan voldoende voorzieningen in ons land. Dat zijn de bejaarde echtparen waarvan één der echtgenoten hulpbehoevend is en een voortdurende verpleging nodig heeft. Ik bedoel dus niet de echt zieke bejaarden die in een ziekenhuis hun verpleging nodig hebben. Maar het zijn vooral de bejaarden die zich zelf moeilijk kunnen helpen, die in een invalidewagentje rijden en waarvan de andere echtgenoot(e) gezien de leeftijd eenvoudig weg niet in staat is voor die verpleging zorg te dragen.
In het gunstige geval wordt de hulpbehoevende opgenomen in een verpleegafdeling van een bejaardentehuis. Maar daar is dan vrijwel nooit plaats voor de niet hulpbehoevende.
Zodoende worden op deze late leeftijd echtparen die zo'n halve eeuw lief en leed samen hebben gedeeld, uit elkaar gerukt en moet de gezonde vaak uren trammen om een paar maal per week haar man (of zijn vrouw) op te zoeken.
Voor deze echtparen is er vrijwel geen enkele voorziening waardoor het mogelijk is dat ze hun laatste jaren bij elkaar door kunnen brengen.
Er is nog een kant aan de bejaardenzorg. De nog steeds onvoldoende beloning van het verplegend personeel en ook de nog steeds onvoldoende werktijdenregeling maakt het beroep van bejaardenverzorger(ster) niet erg aantrekkelijk. Er is dan ook in een aantal bejaardeninrichtingen een groot verloop onder het vaak bijzonder jeugdige personeel. Dat komt uiteraard de sfeer en de verpleging in bejaardeninrichtingen niet ten goede. Het is voor een zestien- of zeventienjarige nu eenmaal een bijzonder zware opgave de gehele dag om te gaan met bejaarde mensen en hen te verzorgen. Als daar niet een betere salarisregeling en een betere werktijdenregeling tegenover staat dan zullen veel jonge mensen, zoals nu al het geval is, na enkele maanden bejaardenverpleging naar een gemakkelijkere en beter betaalde baan overstappen.
Amsterdam J.W.

Oplichting

Weer zijn tienduizenden mensen het slachtoffer geworden van gewetenloze ondernemers. Ik doel hiermee op de Engelsen die hun vakantie en hun geld naar de haaien zagen gaan door het faillissement van een groot reisbureau. Honderdduizend vakantiegangers hadden via dit reisbureau hun vakantie laten verzorgen.
Ze betaalden op een moment, dat de leiding van dit reisbureau, dat een onderdeel is van een groot scheepsbouw- en reparatiebedrijf, al wist dat de zaak op de fles zou gaan. Evengoed pakten ze van die honderdduizend gezinnen de vakantiecentjes aan.
Die kunnen daar nu naar fluiten. Zo zie je nog eens duidelijk, hoe grote ondernemers maling hebben aan de mensen die met hard sappelen hun vakantiegeld bijeen moeten zien te krijgen.
Helmond G.Z

Benzine-prijs

De witte pompen gaan de benzine in prijs verlagen. Weliswaar nog niet zo veel als in West-Duitsland, maar als alles doorgaat toch twee cent per liter. Maar de officiële pompen moeten hun bestaande prijzen handhaven, terwijl toch iedereen weet dat de benzine van de meeste witte pompen afkomstig is van de grote ollemaatschappijen.
Toen enkele jaren geleden de prijs van de benzine omhoog ging werd als argument aangevoerd dat dit nodig was om in de EEG wat eenheid in de benzineprijs te verkrijgen.
Maar nu men in West-Duitsland ook bij de officiële pompen de prijs met acht cent per liter gaat verlagen, schijnt die eenheidsprijzenzorg er opeens niet meer te zijn.
Ik wacht nou nog op Lubbers die voor de tv — waar Nederlandse ministers niet voor weg te slaan zijn — komt verklaren welke grote verschillen er wel bestaan tussen de benzine hier en in West-Duitsland die het zo nodig maken dat hier de prijs zo hoog blijft.
Zwolle P.V.

Censuur

Nou mag er in ons land officieel geen censuur zijn op het gedrukte en gesproken woord. Maar de Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben toch een manier gevonden om een hun niet welgevallig toneelgezelschap — Proloog — in elk geval de mond te snoeren in die provincie. Ze hebben eenvoudig geweigerd subsidie te verlenen. En dat, terwijl ze donders goed weten dat met het weigeren van subsidie dergelijke toneelgezelschappen gewoon de nek worden omgedraaid. Het is hier kennelijk nog steeds een cultuurbeleid dat gedragen wordt door Brabantse grutters.
Tilburg v.d.G.

Vrijdag-voordeeltjes

Ik weet nou tenminste waarom Vroom en Dreesmann — een stinkend rijke familie overigens — elke week zijn zogenaamde Vrijdagvoordeeltjes kan aanbieden — ze zuinigen het uit op de lonen.
Het blijkt bij de onderhandelingen over een nieuwe cao bij het warenhuisconcern, dat de directie niet eens bereid is om de werknemers een garantieloon te geven dat overeenkomt met het minimumloon.
Natuurlijk wordt weer als argument gebruikt dat ze de jeugdlonen al hebben moeten optrekken en dat daardoor de loonkosten te sterk zijn gestegen. Dat ze door jaren lang hun jeugdige werknemers extra lage lonen te betalen zelf miljoenen op hun bankrekening hebben bijeengegraaid, daarover spreken ze natuurlijk met geen woord. De families Vroom en Dreesmann hebben niet alleen op vrijdag hun voordeltje gehad. Ze kregen dat alle dagen door vooral kinderen in dienst te nemen.
Amstelveen

ELITE-COMMUNE

Ik las een krantenbericht dat me toch wel even in het verkeerde keelgat schoot. Een stuk of wat rijke intellectuelen — zo noemen ze zich zelf — hebben samen een kasteeltje aangekocht en gaan daarin, nadat het voor een flink bedrag is omgebouwd in appartementen, als het ware een elitecommune vormen.

Een van hen, MR. W.H.J.C. Baron tot Schwartzenberg en Hohenlansberg (waar haalt een mens het vandaan), die eens president was van de rechtbank in Assen stond hierover in de tuin van het kapitale huis dat hij nu nog in Assen bewoont een verslaggever te woord.

Die vroeg of zo'n commune niet de indruk wekte dat een groepje 'elite' zich afzondert van het 'gewone volk'. Dit was het antwoord van de baron met de lange naam: 'Andere bejaarden kunnen het toch ook doen? Goed, voor veel mensen is het misschien wat kostbaar, maar het lijkt mij de oplossing voor veel bejaardenproblemen'.

Hoe is het mogelijk! Voor veel mensen is het 'misschien' wat kostbaar. Negentig procent van de bejaarden leeft van de AOW, van minder dan het minimumloon. Komen ze in een bejaardentehuis dan moet de bijstand er aan te pas komen omdat ze anders hun verpleegprijs of kamerhuur niet kunnen betalen.

De baron zal daar niet zo'n weet van hebben. Die staat evenver van de werkelijkheid op onze aardbol af, als een ruimtereiziger die op de maan wandelt.

Zo'n man heeft nu zijn hele leven lang recht gesproken in ons landje!
Zuthpen, G.v.d.B.

Mickery met meer programma's in meer theaters buiten Amsterdam

De Stichting Mickery Workshop is ook dit jaar weer van plan om voorstellingen te geven in de theaters die deel uitmaken van het Mickery-Circuit. Behalve in deze twintig theaters zullen er ook incidenteel voorstellingen worden gegeven in Deventer, Delft, Enschede, Nijmegen en Terneuzen. Onderhandelingen om ook theaters in Noord-Holland erbij te betrekken vinden nog plaats.

Het programma van Mickery start op 10 september met The Family uit New York. De leden van deze groep bestaan voor het merendeel uit exgevangenen. Met dit optreden komt de groep voor het eerst naar europa. Het stuk Shorteyes van Miquel Pinero werd als het beste toneelstuk van het jaar onderscheiden.
Mickery doet op dit ogenblik pogingen om ook opvoeringen van dit stuk te verzorgen in de gevangenissen.
In de tweede week van september speelt een andere groep uit New York, The Performance Group, de première van haar versie van het stuk van Micael Mcclure, The Beard. Het gezelschap maakt op dit ogenblik een tournee langs de Europese festivals. Verder presenteert Mickery voor het eerst het Organic Theatre uit Chicago in Europa. Het gezelschap staat onder leiding van Stuart Gordon en heeft een melodramisch spektakelstuk over piraterij, liefde, haat en bedrog, onder de naam Bloody Bess, op zijn programma staan.
De serie Amerikaanse programma's wordt gevolgd door een interessant experiment. Het betreft een produktie van het vroegere mime-theater Wil Spoor en The People Show. Deze voorstelling gaat 8 oktober in premiere. Er zullen ook voorstellingen gegeven worden in het Shaffy Theater, dat co-producent is.

Een ander experiment is een project van Misja Mengelberg, dat Erg, zo niet erger wordt genoemd. Het project is tot stand gekomen met steun van de gemeente Amsterdam.

Verder wordt in Mickery verwacht: The General Will uit New Castle met het stuk There is always a room in the Nick, de Camera Obscura met Measure for Measure, Horror van Pip Simmons, Mabou Mines met B. Beaver Animation en een nieuwe produktie van Joint Stock uit Londen.

Cadeautje van de gasfabriek

De gemeente Kampen gaat op originele manier het honderdjarig bestaan vieren van de gemeentelijke Kamper gasfabriek. Aan alle ongeveer 12.000 afnemers in de gemeente Kampen en Kampenhuiden zal een gratis kookdag worden aangeboden. Daarvoor zal aan elke gebruiker één gulden en een [illegible] lucifers worden thuisbezorgd, omdat volgens schatting een gezin van gemiddelde grootte per dag ongeveer één gulden aan gas voor kookdoeleinden besteedt.

Nederland huisvest ruim duizend buitenlandse concerns

Er zijn 1.049 industriële vestigingen van buitenlandse ondernemingen in Nederland, volgens de gegevens van de economische voorlichtingsdienst. Hierbij zijn er 372 uit de Verenigde Staten, 214 uit Engeland en 163 uit West-Duitsland.
De meeste buitenlandse bedrijven vindt men in de metaalnijverheid, namelijk 383. In de chemische industrie telt Nederland 194 buitenlandse bedrijven, in de textiel 78, in de elektrotechnische industrie 73 en in de voedingsmiddelenindustrie 84.
Daarnaast zijn er in Nederland 440 deelnemingen en samenwerkingen van buitenlandse ondernemingen, waarvan 102 uit de Verenigde Staten, 89 uit Engeland en 101 uit West-Duitsland. De verspreiding over de voornaamste branches is: metaal 165, chemie 47, textiel en voedingsmiddelen 30.

Gesprek met Wim van het Schip over huurnota

Regering verscherpt de huurharmonisatie en -liberalisatie

(Van een verslaggever)

'Het huur- en subsidiebeleid, zoals dit deze week door D'66-minister Gruyters en de beide PvdA-staatssecretarissen Van Dam en Schaefer voor de komende jaren in een nota aan de Tweede Kamer is voorgesteld, biedt geen enkele wezenlijke oplossing voor de bevolking. Integendeel!

Het is gericht op een verscherpte voortzetting van de huurharmonisatie en -liberalisatie met toenemende golven van huurstijgingen;

op het toestoppen van nog meer geld aan de particuliere woningbouwmaatschappijen;

op ghetto-vorming in de woonwijken als gevolg van invoering van een soort huurbelasting (doorstromingsheffing), waarbij de rijken buiten schot worden gelaten en de gewone mensen, zodra zij maar enigszins een redelijk inkomen hebben, worden geprest zich blauw aan deze belasting te betalen dan wel hun woning voor een duurdere in te ruilen.'

Aan het woord is Wim van het Schip, lid van de communistische Tweede Kamerfractie, wiens mening we vroegen over de ingediende regeringsnota.

'Bij de discussie over de nota, die al zoveel stof heeft doen opwaaien, is deze week ergens de geplande Gruyters-politiek als een 'neo-liberaal beleid' gekenschetst. Gezien de inhoud van de nota op de belangrijkste punten is die typering nog zo gek niet', aldus het communistische Kamerlid.

'Neo-liberale' politiek van Gruyters beschermt extra winsten van bouwmaatschappijen — Ghettovorming wordt in de hand gewerkt

Van het Schip zet de huurverhogingsplannen van de regering nog eens op een rijtje: Volgend jaar een huurverhoging van **acht** procent voor woningen, die in de laatste vijf jaar zijn verbouwd of vernieuwd en waarvoor de overheid nog subsidie verstrekt. Dit jaar was dat nog maximaal drie procent. Geen kleine verhoging en dat voor woningen, die al duur zijn. En het is nog nauwelijks tot de mensen doorgedrongen, dat onder deze verplichte acht procent ook de **verbeterde** woningen vallen.

Uitzonderingen daargelaten, gaat voor de rest van de woningen, particuliere en door gemeenten en woningbouwverenigingen geëxploiteerde, een verhoging van acht procent **en meer** gelden. Dit zal vooral het geval zijn — en dan bindend opgelegd — als de woning het stempel van 'goede kwaliteit' krijgt en hiervoor in een bepaalde klasse is ingedeeld.

GEROTZOOID

Daarmee kan flink worden gerotzooid en worden de particuliere exploitanten meer mogelijkheden geboden de huurder 'een huur van klasse' aan te smeren. Voor de verdere toekomst blijft het niet bij die minimale verhoging van acht procent. Het kunnen genoemd? Dat de bewindslieden zwijgen als het graf, moet voor de bevolking een ernstige waarschuwing zijn.

GEFLEST

De bevolking zal zich afvragen, zo stelt Van het Schip, waar al dat geld van de huurverhogingen naar toe gaat. De vraag sluit het antwoord in. Het grootste deel van de woningbouw in ons land is in particuliere handen, waar het geld van de huurverhogingen zich ophoopt.

Gruyters geeft zelf toe, dat er de afgelopen jaren als het ware dubbele winsten zijn geboekt. Hij zegt, dat de

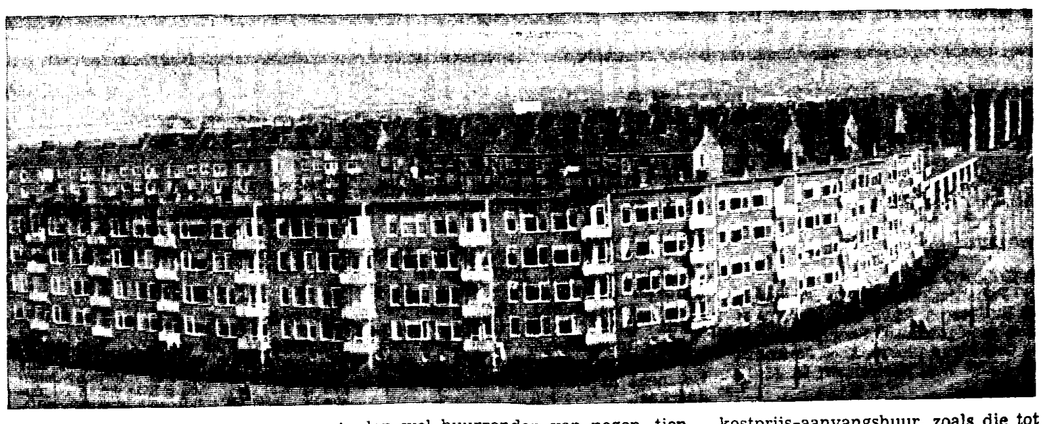

dan wel huurronden van negen, tien, elf procent worden, met voor de woningen van 'goede kwaliteit' uitlopers naar een nog hoger percentage.

Dat moet volgens Gruyters zo zijn, omdat de ontwikkeling van de inflatie, het rendement van de huizenexploitant en de dure nieuwbouw voor hem heilig zijn.

'Het voorgestelde huurstelsel is niets anders dan aangeklede huurharmonisatie en huurliberalisatie, met veel franje en met opgepepte huurverhogingen. Nu het oude systeem van huuropdrijverij volslagen door de bevolking is afgewezen, krijgt het wanstaltige kind een nieuwe naam, met de hoop dat het Nederlandse gezin het lachend binnenhaalt. Er zou een vergelijking kunnen worden getrokken met de loondictaten. Toen de loonwet van Roolvink niet uit te voeren was, kreeg deze een camouflagejasje aan en werd in enigszins andere vorm en met andere motieven als Machtigingswet aan de bevolking aangeboden', aldus Van het Schip.

BLAASBALG

Daarbij moet niet worden vergeten, zo gaat hij verder, dat met het nieuwe huurstelsel vooral ook wordt beoogd de huurliberalisatie te verscherpen. Jarenlang hebben de huisbazen valselijk geklaagd, dat het vrijlaten van de huren in grote delen van het land toch eigenlijk niet de gewenste resultaten hebben opgeleverd.

Hoe goed komt hen van pas, dat de regering het lichtende voorbeeld geeft en van huurronden van zes procent overstapt naar die van acht procent en meer.

Deze moeten in geliberaliseerde gebieden werken als een blaasbalg om daar de huren nog hoger op te stuwen. Bovendien vergemakkelijkt het voorgestelde systeem de huisbazen de huurharmonisatie ruimer toe te passen. Geen gezeur meer met individuele beoordelingen, maar voortaan beoordelingen van groepen woningen, die na het indelen in kwaliteitsklassen allemaal dezelfde huurverhogig krijgen. En dan liefst meer dan acht procent!

Het betekent in feite, dat de huurliberalisatie daarmee doordringt in gebieden, die op papier niet-geliberaliseerd zijn; in grote delen van het westen van het land, waar de woningnood nog bijzonder groot is en daarmee de mogelijkheden tot huuropjagerij eveneens.

Gruyters en Van Dam weten dat maar al te goed. Daarom schermen zij met een huurprijzenwet, die een maximum aan de huurverhoging kan stellen. Maar waarom dan niet onmiddellijk dat maximale percentage kostprijs-aanvangshuur, zoals die tot nu toe bestaat onjuist en te hoog is, doordat daarbij geen rekening wordt gehouden met verwachte huurverhogingen. Tegelijkertijd worden inflatiewinsten gemaakt.

Het gaat er thans niet om, aldus Van het Schip, dieper op de ingewikkelde materie in te gaan. Belangrijker is de erkenning van Gruyters, dat hierdoor bij de grote huiseigenaren 'een niet onaanzienlijke vermogensaanwas is ontstaan'.

Het communistische Kamerlid geeft hiervan enkele duidelijke voorbeelden: Een woning, die in 1950 gebouwd en nu nog een boekwaarde heeft van *f* 8000,— (op papier dus), heeft een werkelijke marktwaarde van *f* 30.000,—. Tel uit je winst en je huurverhogingen.

Een woning, voor 1940 gebouwd voor *f* 3000,—, heeft thans een marktwaarde van *f* 12.000,— tot *f* 15.000,—.

Niettemin zijn de huren op die marktwaarde afgestemd, en worden op basis daarvan subsidies en premies aan de particuliere bouwers gegeven.

Je vraagt je af voor hoeveel honderden miljoenen guldens het rijk in de afgelopen jaren is geflest (geld uit de door de bevolking gespekte belastingpot) en voor hoeveel honderden miljoenen guldens de bevolking door het te betalen van teveel huur is benadeeld.

In de nota wordt beloofd hieraan wat te willen doen en de aanvangshuur van de nieuw te bouwen woningen op een lager peil te berekenen.

Het zal weinig zoden aan de dijk zetten, zolang Gruyters en Van Dam doorgaan met huurronden voor nieuwe woningen van 8 pct en hoger en niets doen aan het omlaag drukken van de stichtingskosten van de woningen, over de gehele linie.

Incidentele gevallen uitgezonderd, wordt daar in de nota volkomen aan voorbij gegaan.

Op het gebied van de grondaanleggingskosten, die soms 20 pct van de totale stichtingskosten uitmaken, van de BTW, van de winsten e.d., kan genoeg ruimte worden gevonden om de stichtingskosten te verlagen en de nieuwbouw goedkoper te maken.

En als Gruyters erkent, dat in het verleden de aanvangshuren te hoog zijn berekend, wat weerhoudt hem dan het gehele bestaande huurpeil van de woningvoorraad door te lichten en te herwaarderen op een lager peil? In elk geval is er geen enkele gegronde reden met reeksen van nieuwe huurverhogingen te komen.

Voorgestelde individuele subsidie geen oplossing

(Van een verslaggever)

Wim van het Schip ziet in de door de regering voorgestelde individuele subsidie, die van de huur kan worden afgetrokken als men boven een bepaald percentage van het inkomen aan huur betaalt, geen oplossing. Daarvoor is de voorgestelde subsidie te laag en komen er te weinig mensen voor in aanmerking. Van de miljoenen huurders vallen thans slechts 150.000 onder de individuele huursubsidie. In de komende jaren zal het volgens de regering kunnen oplopen tot 300.000. De grote massa van de huurders zal dus huurverhoging moeten betalen, zonder ook maar een cent huursubsidie te ontvangen. Dit wordt veroorzaakt door het feit, dat men pas bij een zeer hoge huur — in verhouding tot het loon — voor individuele subsidie in aanmerking komt. Bij een belastbaar inkomen van bijv. 19.000 gulden per jaar (volgens de regering de gemiddelde werknemer) is de huurgrens 17 pct. Dat komt overeen met een nettohuur van *f* 270.— per maand. Dat is zonder de kosten van bijkomende voorzieningen. Bruto komt de huur ver boven de *f* 300.—, voordat in ons voorbeeld individuele subsidie wordt verstrekt.

Gaat men van het nettoloon uit, wat men dus schoon in het handje overhoudt, dan betaalt men geen 17 pct. aan huur ten opzichte van dit inkomen, maar komt men op een veel hoger percentage uit. Dat lijkt niet op sociaal beleid, zegt Van het Schip. Als de regering voor het huurvraagstuk dan toch een 'oplossing' wil zoeken in de richting van de individuele huursubsidie — die overigens een wankele basis heeft — dan moet die subsidie worden uitgebreid en verbeterd. Dan zou de grens voor een belastbaar inkomen van *f* 19.000.— niet op 17 pct. te betalen huur moeten worden gesteld om een beroep te kunnen doen op de individuele subsidie, maar bijvoorbeeld op 10 pct. zoals die nu voor de minimumlonen geldt. En dan zou de bepaling bekeken moeten worden, dat bij het inkomen thans geteld mogen worden de verdiensten of een deel van de verdiensten van vrouw en meewerkende kinderen.

Doorstroming naar dure huizen?

Sociaal onrecht stroomt door buurten

Huurbelasting niet voor de rijken

(Van een verslaggever)

In de huur- en subsidienota wemelt het van plechtige verklaringen over 'woonrecht', over een 'hoog woonpeil voor individu en maatschappij', over 'bijzondere aandacht voor de huisvesting van minderdraagkrachtigen' etc. Wie zou het met zulke verheven doeleinden niet eens zijn?, zo vraagt Wim van het Schip zich af.

Maar hoe zijn deze mooie woorden van de regering in overeenstemming te brengen met de voortdurende beperking van de woningproduktie door dezelfde regering? De woningbouw, vooral de sociale woningbouw, holt achteruit. Dit bij een groeiende werkloosheid van bouwvakkers en bij een stijgende behoefte aan goede en goedkope woningen, waarbij door de zich wijzigende woninggewoonten — het zelfstandig willen wonen van jongeren en alleenstaanden — steeds meer categorieën van woningzoekenden op de woningmarkt verschijnen. Wie over 'woonrecht' praat, moet gaan bouwen en nog eens bouwen, in nieuwbouw en vernieuwingsbouw. In de nota wordt op dit punt er het zwijgen toe gedaan. Gruyters en Van Dam zoeken het in de 'doorstroming', zo zegt het communistische Tweede Kamerlid.

Bouwen en nog eens bouwen

Door het opleggen van een soort huurbelasting — officieel doorstromingsheffing — moeten huurders tot verhuizing worden gedwongen om zo een lege woning voor huurders, met lagere inkomens, achter te laten. De regering noemt dat een daad van rechtvaardigheid. Maar is dat zo rechtvaardig? Het is eerder een groot sociaal onrecht, wat dreigt te gebeuren.

De lager betaalden wordt het recht onzegd een goede, nieuwe en moderne woning te betrekken, omdat die niet voor hen wegens de te hoge huur wordt gebouwd. Zij moeten genoegen nemen met een oude woning van mindere kwaliteit. Deze oudere woningen zijn in elk geval van minder comfort voorzien dan de leegstaande nieuwe. En omdat men zo een medelijden heeft met de lager betaalde, mag hij straks voor zijn 'doorstroomwoning' ook nog minstens acht procent huurverhoging betalen.

Naar inkomen

Deze doorstromingsfilosofieën, waarvan voorgaande rechtse regeerders grote voorstanders waren, komen er op neer, dat de toewijzing van woningen niet geschiedt naar de sociale behoeften, maar naar het inkomen. Het motto is: Je zult wonen, naar je geld hebt! De mensen met het minste geld in de oude wijken, die wat meer hebben in andere wijken! Daardoor wordt ghetto-vorming in de hand gewerkt en ontstaan er 'armoewijken', die eenzijdig zijn opgebouwd en waarvan men als het ware aan de straten kunt zien hoeveel de mensen verdienen. Immers, wie op grond van zijn wat hogere inkomen geprest wordt tot betaling van huurbelasting, zal dat geld in vele gevallen liever willen besteden voor een nieuwere, betere woning en gaan verhuizen.

Verdeeldheid

Is dit allemaal verwerpelijk en wordt hiermee tevens gepoogd de huurders te verdelen — van wel en niet huurbelasting betalende huurders — de huurbelasting als zodanig is onaanvaardbaar. Niet alleen moet nog maar worden afgewacht wat met dat geld wordt gedaan, bovendien is het zo, aldus Van het Schip, dat de rijken nooit last zullen hebben van een huurbelasting. Weliswaar vallen zij — uiteraard — in de inkomstenbelasting, maar zij wonen niet in huizen met een huur beneden de *f* 250,— per maand. Of zij hebben hun eigen particuliere villa of herenhuis óf zij huren een riant onderkomen, hoewel het laatste zich niet veel zal voordoen.

Hoe het ook zij, in geen geval hebben zij iets te maken met huurbelasting of doorstromingsheffing, omdat hun woonlasten altijd hoger zijn dan *f* 250,— per maand (hoewel het maar een schijntje is van wat ze verdienen) en daardoor nooit in botsing komen met de stelling van Gruyters en Van Dam, dat 'de huren in een redelijke verhouding moeten staan tot de inkomsten".

Als de regering dan toch zo graag de doorstroming wil hanteren, dan kan ze bij de rijken terecht.

Gruyters c.s. zoeken het echter bij andere groepen, bij mensen met een klein middeninkomen, die er hard voor werken, vaak met een verdienende vrouw. Zij moeten straks dokken.

Nieuw nummer Politiek en Cultuur

Op het omslag van het nieuwe nummer van Politiek en Cultuur staat deze keer een oude foto uit de periode, dat de arbeidersbeweging een felle strijd voerde voor het algemeen kiesrecht van mannen en vrouwen. 'Wij eischen het onvervalscht algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen' is de grote centrale leuze, die wordt meegedragen.

In dit P en C nummer ontrafelt Marcus Bakker in een artikel 'Dirigisme en politieke blindheid' de plannen van de regering-Den Uyl om de veroverde rechten van de kiezer aan te tasten en de evenredige vertegenwoordiging af te schaffen.

De nota inzake grondwetswijziging, die de regering onlangs aan het parlement zond, behelst een aantal punten, maar het centrale element, datgene waar in wezen alle andere voorstellen om draaien, is de invoering van een districtenstelsel voor de verkiezing van de Tweede Kamer. De regering werkt met grote aandrang in de richting van wijzigingen, omdat machtige kringen er klaarblijkelijk ten zeerste op gesteld zijn zo de parlementaire positie van de CPN, naar men hoopt, te benadelen. Het gaat daarbij dan echter niet alleen, of zelfs in de eerste plaats om het aantal Kamerzetels, maar om het feit, dat de CPN door haar positie als geheel de motor is voor een andere politiek, gericht op nationale zelfstandigheid.

H. Clerx bestrijdt [illegible] dernemingsraden [illegible] genwoordiging [illegible] van Prof. Van [illegible] sociale woorden [illegible] mersbelang [illegible] daarop, dat de [illegible] nemingsraden [illegible] onderwerp van [illegible] is geworden. De [illegible] 1970 tot [illegible] toen reeds, dat [illegible] dienen.

De huidige [illegible] ongetwijfeld [illegible] ding van de [illegible] vertegenwoordiging [illegible] langen van de [illegible] oefenen een [illegible] die richting. In [illegible] recht en orde [illegible] gen de 'Rechts-[illegible] met name DS'70 [illegible] fessionele partijen [illegible] Die partijen [illegible] fers over de [illegible] werken met [illegible] zindelijke [illegible] einden 'te [illegible] een artikel [illegible] pij. Het [illegible] zo groot, dat [illegible] maatschappij [illegible] mische, sociale [illegible] disciplines [illegible] mag echter [illegible] absoluteerd. [illegible] verhouding [illegible] voudige [illegible] puters. [illegible] van sociale [illegible]

Politiek en [illegible] de boekhandel [illegible] nummer [illegible]

Braziliaanse 'brigade des doods' weer actief

In Brazilië is de 'esquadrao da morte', de brigade des doods, sinds kort weer actief na enkele maanden lang niets van zich te hebben laten horen.

Een golf van moorden in Rio de Janeiro en omgeving wijst erop dat de brigade opnieuw bezig is. De macabere illegale beweging heeft in de afgelopen acht jaar naar schatting meer dan tweeduizend progressieve mensen en ook personen die na een kleine overtreding of vergrijp moeilijkheden met de politie hadden gekregen, neergeschoten.

De brigade bestaat uit politiefunctionarissen die in hun vrije tijd het 'recht' in eigen hand nemen. Na enige maatregelen tegen politiemannen die schuldig waren bevonden aan door de brigade gepleegde moorden en veroordeling van deze activiteiten door de publieke opinie is de brigade gestopt met de publiciteit die zij kan haar daden gaf.

Er wordt niet meer anoniem opgebeld met de mededeling dat er weer een lijk op een aangegeven plaats ligt. Ook vindt men niet meer de bij deze lijken achtergelaten briefjes met het daarop getekende doodshoofd met gekruiste beenderen en zinnen als 'ik val niet langer politiemensen aan', 'ik molesteerde kinderen' of 'ik handelde in drugs'.

Nog steeds worden echter in de vroege morgenuren lijken gevonden die onmiskenbaar de tekenen van de brigade vertonen, zoals de sporen van handboeien, door sigaretten veroorzaakte brandwonden, kogelwonden over het hele lichaam en het onvermijdelijke nekschot.

Reeks moorden

De brigade kwam weer in het nieuws toen de politie eind vorige maand vijf lijken in een gestolen auto ontdekte. De slachtoffers waren met kogels doorzeefd. Sommige kranten schreven dat het een oorlog tussen benden betrof, maar in politiekringen was men ervan overtuigd dat de 'brigade des doods' opnieuw had toegeslagen. De vermoorden werden gezocht voor roofovervallen, zo zei men.

Vier weken later vond men twee lijken. Zij waren eveneens met kogels doorzeefd en hadden beide een nekschot. Volgens de politie was een van de slachtoffers een drugshandelaar, die een maand [illegible] in een boen [illegible]

Op dezelfde dag [illegible] jongens in een [illegible] gen een muur [illegible] sche wapens [illegible] politiemannen [illegible] gen, na hun daad [illegible] wagen stapten en [illegible]

De kennelijk [illegible] van de 'brigade [illegible] men met groot [illegible] bevolking en [illegible] tie.

Generaal

De journalist [illegible] een boek over [illegible] schreven, zo [illegible] 1958 door generaal [illegible] opgericht.

Een van haar [illegible] Joao Coelho, [illegible] man, die bekend [illegible] senbrander' onder [illegible] offers brandende [illegible] uit vrees dat de [illegible] dode wraak zou [illegible] Coelho liep tegen [illegible] zijn slachtoffers [illegible] twaalf kogels [illegible] teiten vertelde [illegible] Voordat de straf [illegible] beginnen [illegible] een hartaanval.

Tegen het einde [illegible] was de 'brigade' [illegible] tief. In Rio en São [illegible] tallen personen [illegible]

Op een keer hadden [illegible] gade acht mensen [illegible] in São Paulo en [illegible] represaille voor [illegible] litieman.

Daders [illegible]

Het zonder on[illegible] straat opgeno[illegible] haalde [illegible] zich nogal [illegible] giste', verzo[illegible] Dit had [illegible] ervoor zorgde [illegible] der nadruk [illegible] Tot dusver [illegible] nen op beschuldig[illegible] cuties vervolgd. [illegible] do do Assalto [illegible] naar) is tot 31 [illegible] veroordeeld.

Momenteel staat [illegible] tiecommissaris [illegible] het hoofd van [illegible] Bahia zou zijn [illegible] terecht op be[illegible] gen van moorden [illegible]

Sommige van [illegible] hippies, waarvan [illegible] hebben dat ze uit [illegible] moesten worden.

Reactie Surinames gevolmachtigd minister

Grote reserves tegen 'spreiding' die Den Uyl voorstelt

(Van een verslaggeefster)

De Surinaamse gevolmachtigd minister Van Eer neemt met grote reserve gereageerd op de mededeling van Den Uyl dat zijn regering werkt aan een plan tot 'spreiding' van de Surinamers in Nederland.
Van Eer wijst met klem het idee van de hand dat Surinamers gedwongen zouden kunnen worden op een bepaalde plaats te gaan wonen, en op een andere niet. Dat de mensen die uit Suriname hierheen komen zich het liefst in Amsterdam of een van de andere grote steden vestigen acht hij volkomen logisch: 'men is daar wat meer gewend aan vreemdelingen, er is wat meer werkgelegenheid, en er bestaat een ruime Surinaamse gemeenschap die de nieuwkomers kan opvangen'.

De 'spreiding' van Surinamers zoals Den Uyl die gisteren presenteerde krijgt een dubbel onplezierige klank omdat nergens over aanbod van werk wordt gesproken, dat toch de enige reden is waarom men een gezin zou kunnen voorstellen zich op een andere plaats te vestigen.

De mededeling dat men ergens wel of niet mag gaan wonen *enkel en alleen omdat men Surinamer is* zou door de betrokkenen terecht als een belediging en een aantasting van hun rechten worden beschouwd.

Vleesberg

(Vervolg van pagina 1)

132.000 ton bedroeg, tegen 110.000 ton een maand eerder. Per week nemen de EEG-instanties 10.000 tot 12.000 ton uit de markt.

De regelingen die de EEG heeft getroffen om aan dit probleem enigermate paal en perk te stellen, leiden tot vergroting van de andere berg. Nu vanuit Brussel ambtelijke pogingen worden gedaan om minder koeien te slachten wordt als vaststaand aangenomen dat de melkproduktie — en daarmee de boterberg — huizenhoog zal groeien. Zoals omgekeerd het afslachten van koeien om de melkproduktie in te tomen tot een hogere vleesberg leidt.
De botervoorraad van de EEG was begin deze maand 300.000 ton; bovendien is er nog 275.000 ton magere melkpoeder opgeslagen.
De EEG-bureaucraten lijken een feilloos systeem te hebben ontwikkeld om deze vicieuze cirkel van wanorde en invriezen in stand te houden.
Aan de voor de hand liggende oplossing wensen ze niet te denken. De vlees- zowel als de boterberg zou immers in de kortste keren verdwenen zijn als de consumentenprijzen op een redelijk peil zouden worden teruggebracht. Maar Lardinois heeft niets beters weten te bedenken dan zijn omstreden oproep om ingeblikt vlees te gaan hamsteren...

Knobel: Faam Nederlands elftal waarmaken

Optimistische geluiden van George Knobel tijdens zijn officiële voorstelling aan de Nederlandse sportpers, vrijdagmiddag in Zeist. Reden voor de zonnige kijk op de nabije toekomst van de sinds 1 juli actieve bondscoach: Johan Cruyff, Johan Neeskens en Rob Rensenbrink zijn beschikbaar voor de wedstrijden van het Nederlands elftal en niet alleen voor die in het toernooi om het Europees kampioenschap (tegen Finland, Italië en Polen), maar ook voor incidentele krachtmetingen, zoals op 4 september uit tegen Zweden.
Knobel: 'Wat de Barcelonezen Cruyff en Neeskens betreft, die zaak is eigenlijk in drie fasen rond gekomen. Eerst was er de toestemming van de club, toen verklaarden de spelers zich bereid en nu heeft ook Rinus Michels zijn fiat gegeven.' Is op het oog de zaak dus rond, vast is inmiddels komen te staan dat Barcelona op 5 september, drie dagen voor aanvang van de competitie een laatste oefenwedstrijd speelt.
Knobel echter: 'De toezeggingen zijn er, verder kan ik er niets van zeggen'. De bondscoach maakte duidelijk dat 'spelen voor het Nederlands elftal' ook betekent: de voorbereidingen meemaken.
Knobel: 'De reputatie van het Nederlands elftal moet worden waargemaakt. En, na een paar weken praten, ben ik van mening dat er mogelijkheden zijn. Ik heb bijna alle spelers bezocht van de selectiegroep, zoals die tijdens het W.K. was, en iedereen staat er positief tegenover. Het lijkt wel of het Nederlands elftal nu pas goed ontdekt is. Ze willen werken om de faam te behouden. Ook in 'gewone' interlands moet de kracht van het Nederlands elftal blijken. Het is prettig om een Van Hanegem te horen zeggen dat Europees kampioen worden ook aantrekkelijk zou zijn'.
George Knobel stelt zich voor met dezelfde spelerskern door te gaan, die ook de laatste maanden was uitverkoren.

Knobel tijdens de persconferentie.

Eerste polo-zege van Nederland

Coach Ivo Trumbic kuste zijn spelers op beide wangen. Van de overkant van het bad klonk gescandeerd 'Ivo, Ivo'. Het Nederlandse waterpologezelschap genoot vrijdag uitbundig van de eerste triomf bij het Europese kampioenschap na twee nederlagen en twee gelijke spelen. 7—5 tegen West-Duitsland, een ploeg met de meest miserabele opvatting over hoe polo gespeeld moet worden.

Scheidsrechter Dirnweber kreeg het scheldwoord 'maffia' naar het hoofd geslingerd vanuit de Nederlandse hoek, toen hij een doelpunt van de Duitsers toekende, nadat hijzelf nota bene had afgefloten.

Dirnweber floot en floot, deelde strafworpen uit zonder dat duidelijk werd waarom en drukte op die manier een persoonlijk stempel op de wedstrijd. Van de in totaal twaalf doelpunten werden er tien gemaakt bij numerieke meerderheid of uit strafworpen.

Daarnaast buitte Nederland eenmaal een man meer niet uit en West-Duitsland driemaal. Dat laatste was overigens beslissend.

Zonder dat zou het onervaren oranjeteam er waarschijnlijk nog in geslaagd zijn in de vierde periode een voorsprong van 6—2 uit handen te geven. In sneltreinvaart werd het 6—4. Toen Stroboer bovendien het water moest verlaten, leek de zoveelste teleurstelling dichtbij. Maar de Duitsers verprutsten het zelf. Vossen schoot over. Kilian werd eruit gestuurd en Hermsen profiteerde (7—4). Dat Vossen daarna van de afwezigheid van Mart Bras gebruik maakte, was alleen nog maar van belang voor de bepaling van het eindresultaat (7—5).

Een beeld uit de polo-wedstrijd West-Duitsland—Nederland, die Nederland won. De eerste overwinning.

Brons voor Brigitha

Bij de Europese zwemkampioenschappen in Wenen heeft Enith Brigitha op de 100 meter rugslag een bronzen medaille gewonnen. Eerste werd Ulrike Richter uit de DDR, in de nieuwe recordtijd van 1.03.30, tweede werd haar landgenote Uirike Taiber.
De tijd van Enith was 1.05.94, een evenaring van het Nederlands record, dat zij in het vroege voorjaar in Coventry vestigde. De zevende plaats was voor Karin Ressang.
Christel Justen, een meisje uit Vaals, maar met een Duitse vader en deel uitmakend van de Westduitse ploeg, heeft in de finale van de 100 meter schoolslag de tweevoudige wereldkampioene Renatie Vogel (DDR) verslagen. Christel finishte in 1.12.55.

Rockefeller: Laat Nixon vrijuit gaan

De kandidaat voor het Amerikaanse vice-presidentschap, Rockefeller, heeft gezegd dat hij tegen vervolging van oud-president Nixon is op grond van zijn rol in het Watergate-schandaal.

Op zijn zomerverblijf in Seal Harbor, Maine, zei Rockefeller dat hij het eens is met de republikeinse senator Scott, die heeft opgemerkt: 'Nixon is al gehangen, hij hoeft niet ook nog te worden verdronken en gevierendeeld'.

Ook veel andere republikeinse politici hebben zich de laatste dagen uitgesproken tegen een bestraffing van Nixon. Ze maken daarbij veel opnef van de straf die hij al zou hebben gehad doordat hij moest aftreden.
Intussen heeft het Witte Huis laten weten dat Nixons oud-medewerker Ehrlichman toch de archieven mag inkijken ten behoeve van zijn verdediging. President Ford had dit enkele dagen geleden verboden.

Druk overleg over Cyprus

De 'waarnemend president' van Cyprus, Clerides, is gisteren in Athene aangekomen voor besprekingen met premier Karamanlis en andere politici. In een communiqué spreken ze over politieke samenwerking en economische hulp bij het vluchtelingenprobleem. Op het eiland zijn intussen enkele hulpzendingen van landen en internationale organisaties aangekomen, maar de ongeveer 200.000 mensen die van huis en haard zijn verdreven door het oorlogsgeweld verkeren nog steeds in een erbarmelijke toestand.

Bij zijn vertrek naar Athene, van de Britse luchtmachtbasis Akroitri, zei Clerides dat de terugkeer van de vluchtelingen naar hun woonplaatsen misschien nog wel een belangrijker voorwaarde was voor hervatting van het overleg dan de terugtrekking van de Turkse troepen. Later, in Athene, was in diplomatieke kringen te beluisteren dat het overleg in Genève alleen kan worden hervat als de Turken zich achter de zogeheten 'Atilla-linie' terugtrekken, d.w.z. hun jongste terreinwinst prijsgeven.

Clerides noemde de voorstellen van de Sowjet-Unie, voor het bijeenroepen van een internationale conferentie over de kwestie-Cyprus, 'interessant'. Hij zou ze 'met grote aandacht nader bestuderen'. Aangenomen wordt dat de Sowjet-voorstellen, die maatregelen inhouden om Cyprus te beschermen tegen inmenging van buitenaf en voor terugtrekking van alle buitenlandse trtoepen zodat de Cyprioten de gelegenheid krijgen om zelf de problemen van hun land op te lossen, onderwerp waren bij het overleg tussen Karamanlis en Clerides.
Ze zouden ook spreken, aldus Clerides, over de Turkse ideeën om van Cyprus een federatie te maken. Clerides tekende daarbij aan dat dit allerminst betekent dat hij daarmee ook instemt.
Verwacht wordt dat Clerides vandaag weer naar Nicosia zal gaan, waar dit weekend ook secretaris-generaal Waldheim van de VN wordt verwacht.

Sowjet-voorstellen

Op de voorstellen van de Sowjet-Unie is van verschillende zijden gereageerd. Op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties ontving de Sowjet-afgevaardigde Malik gisteren de andere leden van de Veiligheidsraad. Hij verhandigde hen de voorstellen en wees op de urgentie van de zaak.
De Amerikaan Scali sprak in een eerste korte reactie van een 'gecompliceerd voorstel'. In diplomatieke kringen meent men dat de VS 'koel' zullen reageren; het ministerie van buitenlandse zaken liet weten de tekst van de voorstellen nog niet te kennen.
Van Britse zijde werd 'zeer zorgvuldige bestudering nodig gevonden. Volgens Britse diplomaten zou de afgebroken conferentie in Genève (die beperkt is tot Engeland, Griekenland en Turkije) het beste forum voor overleg zijn.
In Ankara werd verklaard dat een Turkse reactie niet te verwachten is.

Na eerdere ontkenning

Westduitse minister naar Athene

In Athene is bekendgemaakt dat daar de Westduitse minister van buitenlandse zaken Genscher wordt verwacht. Een regeringswoordvoerder zei dat Genscher begin volgende week een bezoek zal brengen, formeel met Cyprus als aanleiding. Eerder had Bonn gezegd dat de Westduitse regering 'neutraal' was in de Cypriotische kwestie en dat Genscher daarom niet op korte termijn naar Athene zou gaan. Tegelijkertijd werd daarbij 'versterking' van de zuidelijke flank van de NAVO aan de orde gesteld. Bonn ziet dat als een mogelijkheid om zijn invloed in het betrokken gebied uit te breiden.

EEG-activiteiten

Naast de opmerkelijke aandacht die de Westduitse regering aan de ontwikkelingen in en bij Griekenland aan de dag legt, vinden ook verhevigde manoeuvres via de EEG plaats.
In Brussel werd bekendgemaakt dat daar al volgende maand de Griekse minister Mavros wordt verwacht voor besprekingen over de Griekse associatie. Voorbereidingen hiertoe werden getroffen door de voorzitter van het EEG-'parlement', Berkhouwer. Deze keerde gisteren op Schiphol terug na een vijfdaagse reis naar Griekenland. Hij deelde mee dat de Griekse 'klop op de deur' positief moet worden beantwoord en verklaarde gesprekken te hebben gevoerd met tal van ministers.

Ned. Bank kocht weer marken

De Nederlandsche Bank heeft vrijdag opnieuw marken moeten kopen om de Duitse munt tenminste op het minimumniveau te houden van *f* 101,88. Gekocht werden ongeveer 31,1 miljoen Duitse marken, aldus valutamarktkringen.

College-vorming

(Vervolg van pagina 1)

Namens de delegatie van de PvdA, PPR, PSP en D'66 treedt tijdens de besprekingen over de college-vorming H. Lammers als woordvoerder op. Met het CPN-voorstel tot vorming van een werkgroep die zich gaat buigen over de beleidspunten voor het college en de fracties werd ingestemd.
Ten aanzien van de opmerkingen van Verheij over de noodzaak om de beleidsvoornemens ten uitvoer te kunnen brengen, verklaarde Lammers dat een nieuw college van B. en W. hierover een nota aan de raad zou moeten voorleggen, terwijl bij de verkiezing van het dagelijks bestuur van de stad een overzicht kan worden gegeven van de uitkomsten van de besprekingen over de college-vorming, aldus Lammers.

Wat betreft de kwestie van de werkgelegenheid, is de enige tijd geleden door de drie vakcentrales uitgebrachte nota over het gemeentelijk beleid op verzoek van de CPN aan de agenda van de besprekingen toegevoegd. Lammers verklaarde een aanmoedigend beleid te willen voorstaan.
De woordvoerder van de delegatie van PvdA, PPR, PSP en D'66 bracht tijdens het verloop van de gisteren gehouden bespreking nogmaals onder de aandacht, dat van die zijde was afgezien van een uitnodiging aan het CDA.
Lammers verklaarde het eens te zijn met de gedachte van de CPN-delegatie inzake de wenselijkheid van een gekozen burgemeester in 1977. Aangedrongen zal worden op de mogelijkheid te komen tot een wetswijziging, en als deze uitblijft, zoveel mogelijk gebruik te maken van de ruimte die de wet biedt.
Lammers, die onderschreef dat de wethouders deel uitmaken van hun fractie, verklaarde namens zijn delegatie dat alle 23 tot de 'accoord-partijen' behorende raadsleden afspraken tussen de fracties zullen nakomen.
De werkgroep, die zich gaat bezighouden met de beleidspunten voor college en fracties, zal maandag haar werkzaamheden starten, zo werd tijdens de besprekingen besloten.

Maandagochtend vindt tevens een tweede bespreking plaats tussen de delegatie van de CPN en de delegatie van PvdA, PPR, PSP en D'66 over de college-vorming.

Bouwvakkers willen slagvaardig beleid

(Van een verslaggever)

Het bouwvakcomité voor de werkgelegenheid heeft zich tijdens een vergadering gewijd aan nieuwe initiatieven en versterking van zijn strijd voor de werkgelegenheid van de in Amsterdam wonende bouwvakarbeiders, uitgesproken over de collegevorming in de hoofdstad. Het bouwvakcomité heeft in een aan Lammers geadresseerd schrijven gewezen op de erbarmelijke woningnood voor grote groepen van de bevolking, de slechte toestand van vele vooroorlogse woningen en de stagnatie in de vernieuwbouw, ziekenhuisbouw, metro en scholen. Er moet, zo vindt het bouwvakcomité voor de werkgelegenheid, op korte termijn een college van B. en W. worden gevormd dat bereid is slagvaardig op te treden voor de werkgelegenheid. Het comité spreekt uit dat in ieder geval de PvdA en de CPN in het college vertegenwoordigd moeten zijn.

TV- en radioprogramma

TELEVISIE

Vanavond

NEDERLAND I
18.45 Fabeltjeskrant. 18.55 Journaal. 19.05 Rallycross. 20.00 Journaal. 20.21 Glazen speelgoed. 2.00 Sportpanorama. 22.50 Ontdek je plekje. 22.55 Journaal. 23.00—23.20 W.K.Wielrennen in Montreal.

NEDERLAND II
16.00 Sport troef.
18.45 Fabeltjeskrant. 18.55 Journaal. 19.05 De dierenwereld van Gondwana. 29.00 Journaal. 20.21 Parijs in het ritme van Caraïbië. 20.50 Verlicht mijn duisternis! 21.40 Hier en nu. 22.20 Jongerenkoor. 22.30—22.35 Journaal.
DUITSLAND I
20.00 Journaal. 20.15 Jeder ist sich selbst der Nächste. 21.30 Stomme films. 21.55 Trekking lottogetallen. Aansl.: Journaal. 22.15 Jesse James — Mann ohne Gesetz. 24.00 Journaal.

DUITSLAND II
19.30 Vrolijk muzikaal spelprogramma. 20.15 Der Mann aus Kentucky. 21.55 Journaal. 22.00 Reportages — interviews — lottogetallen. 23.15 Doppelspiel. 0.45 Journaal.
BELGIË (Nederlands)
19.45 Journaal. 20.15 Show met Liza Minelli. 21.05 Italiaanse tekenfilm. 21.15 Eurovisie: W.K. Wielrennen in Montreal. 22.00 Terloops. 22.45 Cannon. 23.35 Journaal.

Morgen

NEDERLAND I
11.00—12.00 Eucharistieviering te Utrecht. 15.30 Journaal. 15.32 Ti-ta-tovenaar. 15.57 Sport Troef. 17.00 Kerkdienst.
Terloops. 22.45 Cannon. 23.35 Journaal.
18.00 Wilde Ganzen. 18.02 Sport Troef! 18.55 Fabeltjeskrant. 19.00 Journaal. 19.05 Dirigenten Portret. 20.00 Oklahoma! 22.15 Kardinaal Alfrink. 23.00—23.05 Journaal.

NEDERLAND II
18.05 Natuurkunde (0). 18.15—18.45 De Gemeenteraad. 18.47 Vooraf: informatie over schooltelevisie. 18.50 Woord voor woord. 18.55 Fabeltjeskrant. 19.00 The Partridge Family. 19.25 Studio Sport. 20.40 Journaal. 20.45 De jonge Garibaldi (dl. 1). 21.50 De mens in wording (7). 22.40—22.45 Journaal.
DUITSLAND I
20.00 Journaal. 20.15 Dokumentaire film. 21.00 Die Gentleman bitten zur Kasse. 22.00 Journaal.
DUITSLAND II
19.00 Journaal. 19.15 Evangelisch dagboek. 19.30 Natuurserie. 20.00 Der kleine Doktor. 21.00 Journaal. 21.15 Gesprek met de kijkers. 22.00 Personenbeschrijving. 22.30 Erwartung. 23.05 Journaal.
BELGIË NEDERLANDS
19.45 Journaal. W.K. - Wielrennen - Montreal. 21.20 De Waltons. 22.10 Festival van Vlaanderen 1974. 22.40 Journaal.

RADIO

Vanavond

HILVERSUM I 402 m
18.00 Nieuws. 18.11 Dingen van de dag. 18.20 S Variè-bis. 18.55 S Lyrische liedjes. 19.30 De Scala 1925—1950. 20.00 S De VARA feliciteert. 22.00 Warmte en muziek. 22.30 Nieuws. 22.40 S Boeketje Romantiek. 23.00 Ach ja... de jaren 50. En verder? 23.55—24.00 Nieuws.
HILVERSUM II 298 m (Na 19.00 alleen FM
18.30 Nieuws. 18.41 S Close-up. 19.00 S Concert à la carte. 20.00 Nieuws. 20.05 Goed bekeken. 20.30 S Klaviertuositeiten. 20.55 S Om de kunst. 21.15 S Populair-klassieke muziek. 22.30 Avondoverdenking. 22.50 Klankbord. 23.05 S Postludium. 23.55—24.00 Nieuws.
HILVERSUM III 240 m (Na 19.00 298 m)
18.02 Joost mag niet eten. 19.02 S Discorama. 20.02 After eight. 22.02 Strictly Country Style. 22.30 S Jazztime. 23.02 S Nordring Radio Prize 1974. 1.02 S Late date. 2.02 S Bent u daar nog? 6.02 S Morgenstemming. 6.45—7.00 S Zondagmorgen. (Elk uur nieuws).
BRUSSEL (Nederlands) 324 m
19.00 Nieuws. (19.00—22.30 W.K. Wielrennen Montreal reportageflitsen). 19.30 Internationaal chansonprogramma. 20.30 Nieuws. 20.33 Melodie Radio. 22.00 Nieuws. 22.05 Dansmuziek. (23.00 Nieuws). 23.40—23.45 Nieuws.

Morgen

HILVERSUM I — 402 m.
8.00 Nieuws. 8.10 Voor stad en land. 8.17 Ontbijten met Letty. 9.00 Sportmededelingen en Het weer. 9.05 S The sound of musicals. 9.45 Wereldbevolkingskonferentie. 10.00 Onderweg. 10.30 Gemeenschappelijke kerkdienst. 11.25 Wilde Ganzen. 11.30 De Open Deur. 11.50 Zondagboek. 12.00 S Muzikaal Onthaal. 13.00 Nieuws. 13.10 De toestand in de wereld. 13.19 Radiojournaal. 13.30 S Delta-Zomer. 14.10 S Pianorecital. 14.30 Radio Hilversum 1940 — 1945 (deel 2). 15.10 Van ta-ta tot totale taal. 15.20 Gamma van alpha en beta. 15.45 Ter plaatse gevormd worden (IV). 16.15 Europeaan ondanks alles (II). 17.00 S Klassieke liederen. 17.55 Mededelingen.
18.00 Nieuws. 18.15 Dat het u wel moge bekomen! 18.45 S Licht orkest met zangsolisten. 19.15 Gesproken portret. 19.30 Nieuws. 19.35 Vandaag dit, morgen dat. 19.45 Lezing. 20.00 VPRO-zondag. 20.30 S In de kaart gespeeld. 22.30 Nieuws. 22.40 Radiojournaal. 22.50 S Vanavond laat sport. 23.55—24.00 Nieuws.

HILVERSUM II 298 m (na 1900 alleen FM)
8.00 Nieuws. 8.10 Overweging. 8.15 S Badinerie. 9.00 Nieuws. 9.10 Waterstanden. 9.15 S Laudate. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 Nieuws. 11.02 S Brunchconcert. 11.55 Mededelingen. 12.00 Documentaire t.g.v. 50-jarig priesterfeest. 12.50 Nieuws. 13.00 S Zondagmiddag-Ouverture. 14.00 S Gelders orkest en solist. ± 14.45—15.15 Adempauze. 16.00 Let the peoples sing. 17.00 Samenkomst van het Leger des Heils.
18.00 Schriftnoten. 18.30 Afrikaanse Theologie. 18.58 Wilde Ganzen. 19.00 Nieuws. 19.07 S Muziek uit de Middeleeuwen en Renaissance. 19.45 S Muziek uit de Barok. 20.30 Zin - Tuig. 21.00 S Klassieke kerkcantates. 21.30 Macht en onmacht in de 20e eeuw. 21.45 S Holland Festival 1974. 22.15 S Internationaal Orgelconcours Haarlem 1974. 23.00 S Academy of St. Martin-in-the-Fields. 23.42 S Frysk Orkest en solisten. 23.55—24.00 Nieuws.
HILVERSUM III 240 (na 1900 298 m)
7.02 S Drie op je boterham. 9.02 Juist op zondag. 10.02 S Muziek Mozaïek. 11.02 S Klink-Klaar - zonder nonsens. 12.02 S Met vriendelijke groeten. 13.02 S NAR. 14.02 Langs de lijn. (Tussen 15.00 en 22.00 Reportageflitsen van de W.K. Wielrennen in Montreal.) Verder: o.a. E.K. Zwemmen in Wenen.
18.02 Joost mag niet eten. 19.02 S KRO-op-drie. 22.55 Mededelingen. 23.02 S Voor voor vogels. 0.02 S In the still of the night. 2.02 (P)laatwerk. 4.02—7.00 Vincent van Engelen Show. (Elk uur Nieuws).
BRUSSEL 324 m. (NEDERLANDS)
19.00 Nws. 19.30 Muziek kent geen grenzen. (20.30—22.00 Nieuwss). 23.00 Nieuws. 23.10 Dansen is onze regel wel. 23.40—23.45 Nieuws.

Maandag

HILVERSUM I 402 m.
7.00 Nieuws. 7.11 Ochtendgymnastiek. 7.20 S Spitsuur. (7.54 Deze dag; 8.00 Nieuws; 8.11 Dingen van de dag.) 9.15 S Licht strijkorkest. 9.35 Waterstanden. 9.40 S Muziek voor luisteraars. 11.00 Nieuws. 11.03 S Promenade Orkest en solisten. 12.00 Den Haag deze week. 12.15 VPRO-Maandag. 14.15 S Met het oog op luisteren. 15.35 S Biels & Co. 1600 Nieuws. 16.03 Radiojournaal. 16.05 Hits voor de Kids. 16.30 S Mikadoo. 17.55 Mededelingen.

HILVERSUM II 298 m. (na 1900 alleen FM)
7.00 Nieuws. 7.02 Het levende Woord. 7.08 S Preludium. 7.30 Nieuws. 7.41 S Hier en nu. 7.55 Aangestipt. 88.00 Te Deum laudamus. 8.24 Op de man af. 8.30 Nieuws. 8.36 Gymnastiek voor de huisvrouw. 8.45 S Plein publiek. 10.30 Nieuws. 10.50 Schoolradio. 11.00 S Voor de kleuters. 11.15 In 't zilver. 11.55 Mededelingen. 12.00 S The Kilima Hawaians Show. 12.21 Voor boer en tuinder. 12.26 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. 12.30 Nieuws. 12.41 S Hier en nu. 12.55 Mikro. 13.00 S Amusementsmuziek. 14.00 Schoolradio. 14.25 S Nederlandse kamermuziek. 15.00 Hervormde middagdienst. 15.30 Nieuws. 15.33 S Studio 6. 16.30 S Hier en nu. 16.50 Pleisterplaats. 17.20 Overheidsvoorlichting. 17.30 Nieuws. 17.32 S Hier en nu.

HILVERSUM III 240 (na 19.00 298 m.)
7.02 S Drie op je boterham. 9.03 Pep op drie. 11.03 S Drie draait op verzoek. 12.03 S Drie tussen de middag, met om 13.03 Raden maar. 14.03 Pop-Kontakt I. 15.03 Pop-Kontakt II. 16.03 De Hitmeesters.

Ontvoerder Brabants meisje bekent tweede moord

De 19-jarige E. van L., die het vijfjarig meisje Carolien Pessers heeft ontvoerd en gewurgd heeft vrijdag bekend ook de 59-jarige mevr. P. van de Biggelaar-Vogels uit Best te hebben vermoord. De bekentenis kwam na een urenlang verhoor. De politie kwam op de gedachte de verdachte ook over deze moordzaak te ondervragen, omdat hij onmiddellijk na zijn aanhouding vertelde niets te maken te hebben met de zaak Best. Een aantal voorwerpen die hij destijds in de winkel had achtergelaten bleek ook aan hem toe te behoren.

Onmiddellijk na zijn aanhouding zei Eddie van de L. (19) 'ik heb Best niet gedaan'. Dit was aanleiding om de verdachte in verband te brengen met de nog steeds niet opgeloste moord op mevrouw P. van de Biggelaar-Vogels. Zij werd op 12 maart in haar winkel in galanteriën in Best doodgestoken. Eddie van de L. was de winkel binnengegaan met de bedoeling de kassa leeg te roven. Mevrouw van de Biggelaar weigerde echter op zijn eisen in te gaan en wees hem de deur. Aanvankelijk liep de verdachte ook die richting uit. Hij draaide zich echter plotseling om en deed een greep naar de kassa. Hierop ontstond een worsteling, die eindigde met de fatale steek. Bij deze vechtpartij verloor Eddie van de L. een portemonnee met daarin een gouden tientje en een briefje met aantekeningen, een rood-witte gebloemde das en een fietssleuteltje. Deze blijken aan hem toe te behoren.

(Adv. - Ingez. mededeling)

Dansschool Selie

Dansen is plezier voor 2

VANAF HEDEN INSCHRIJVING

✱ BEGINNERS ✱ GEVORDERDEN ✱
✱ GEHUWDE- EN VERLOOFDE PAREN ✱
AANVANG CURSUS 14 SEPTEMBER A.S.

Inlichtingen en inschrijving

DANSSCHOOL SELIE
Rosmolenstraat 110B, Zaandam, tel. 075-16 52 35

Bij deze wil ik allen danken voor het medeleven, de brieven, de bloemen, en voor de overweldigende belangstelling, die wij hebben ondervonden bij het overlijden en de crematie van mijn man en onze vader

GERRIT IDENBURG

Mede namens de kinderen,
J. Idenburg-Wringer

Amsterdam, 24 augustus 1974
Kamperfoelieweg 19'

BANKSTELLEN uit eigen fabriek. Grote sortering kwaliteitsstoffen. 5 jaar garantie op binnenwerk. Norm. prijs *f* 1400 voor *f* 795. DEM Meubelfabriek. TOONZALEN: CULEMBORG, Houtdeel DEN HAAG, Weimarstraat 263. SLIEDRECHT, Rivierdijk 432. Geopend di. t/m za. van 10 tot 18 uur. Op koopavond tot 21 uur.

HOUTHANDEL
GARNIER
speciaal:
✱ Keukens
✱ Kasten
✱ Bufetten
VAN LIMBURG STIRUMSTR. 2-14 — Tel. 841748.
TOLLENSSTRAAT 73-75 — Telefoon 181997
AMSTERDAM.

Dagblad De Waarheid
vraagt
BEZORG(ST)ERS
Voor: Oosterparkbuurt.
Aanmelden: 1e Oosterparkstraat 108''
Jordaan
Aanm.: Nieuwe Leliestr. 54 tussen 4—5 uur of tel.: 67611.
Jan van Galenbuurt
Aanmelden: tussen 4—5 uur. Agentschap Postjesweg of Vespuccistraat 44 huis.
Indische buurt
Aanmelden: BBoeroestraat 2 tussen 15.30—16.30 uur of tel.: 35 26 39.
Landlust
Aanmelden: C. Schuuring, Jan den Haenstraat 60''. Na 17 uur.

Bankstellen zeer fraai uitgevoerd in diverse kleuren. 5 jr. garantie op binnenwerk. Normale prijs *f* 1300,— voor *f* 695,—.
PARIAN
Nieuwe Meerdijk 17
Badhoevedorp
Tel. 0 29 68 — 58 17.
Geopend dinsdag t.m. zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.
Vrijdags tot 21.00 uur.
De Boelelaan 12, A'dam.
t.o. ingang Esos Motor hotel.
Donderdags koopavond.

Gevraagd:
HUISH. HULP
voor 1 à 2 ocht. p. w. Zo spoedig mogelijk. Tel. 719951.

SKODA
SCALDIA
ZASTAVA
LADA
TRABANT
Beck & van Essen
official dealer
Westerstraat 24-26
tel. 020-241575
ook 's avonds

Autorijschool FRANK DE GROOT
f 16.50 per uur de eerste drie lessen *f* 37,50. Les in diverse auto's. Vrachtauto/autobus *f* 19,— per uur. Iedere dinsdagavond theorie. Mauritskade 115 tel. 020—92 78 77.

Wij geven kennis dat de alom bekende
Firma D. Ellerman
is gevestigd
Rozengracht 214b
tel. 63 85 8
Knollendamstr. 3, tel. 82 89 89.
op glazen 10% extra korting.
30% korting op alle monturen.

MEERSSCHAERT
voor al uw brandstoffen
Weth. Frankeweg 4, tel. 359643

Bij ons de modernste TOURINGCARS
speciale touringcarchauffeurs met talenkennis. Oortwijn & Zns. Touringcarbedrijf Oude Pekela. Telefoon: 05973—2514.

Grote sortering
HORLOGES en
GOUDEN BEDELS
ook rep. aan klokken en horloges. Inkoop goud en zilver
Henegouwerlaan 73.
Tel. 23 94 85 R. C. Lückerath
Rotterdam-West.

PAPEGAAIEN
Grijze en groene
met spreekgarantie
RENTENAAR
Raadhuisstraat 43
Koog aan de Zaan
Tel.: 075 — 16 06 64.